

VICTORUPESI
Unity in diversity

Smernice održivosti

BROJ PROJEKTA: 2020-1-SE01-KA202-078001

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Podrška Evropske komisije izradi ove publikacije ne predstavlja odobravanje sadržaja, koji odražavaju stavove samo autora, i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

- Jul, 2023 -

Sadržaj

PREDGOVOR	5
UVOD	7
O projektu VICTORUPESI – kratak pregled	7
Obrazovne teme — koncepti i ciljevi učenja	8
Kompetencije i ishodi učenja — znanje, veštine, stavovi/ponašanja	8
Ciljne grupe.....	9
Pregled rezultata — Rezime	9
Uvod u smernice održivosti	12
Poglavlje I – Ponovljivost i skalabilnost	13
Saveti za izvođenje — Opis metodologije i korišćenje rezultata projekta	13
Saveti za izvođenje — Strukturna implementacija i metodologija (Faktori uspeha)	19
Saveti za izvođenje — Pristup u smislu ciljnih grupa	22
Saveti za izvođenje — Preporuke za buduće projekte ili inicijative	30
Poglavlje II – Preporuke za druge institucije i praktičare	31
Poglavlje III – Kratke životne priče i naučene lekcije.....	37
Kratke životne priče.....	37
Naučene lekcije	47
Poglavlje IV – Preporuke za kreatore politike	48
Poglavlje V – Mapiranje zainteresovanih strana	52
Strategija za izgradnju partnerskih odnosa između privrednih subjekata i partnera na projektu.....	55
ZAKLJUČAK.....	57
Dodatni materijali / dalje čitanje.....	58
Reference i literatura	58

Smernice održivosti predstavljaju intelektualni rezultat Erasmus+ projektnog partnerstva Strukovne Inovacije – korišćenje novih kreativnih tehnologija koje rezultiraju putevima usavršavanja za zapošljivost i društvenu integraciju – (V.I.C.T.O.R.U.P.E.S.I. – **V**ocational **I**nnovation using **C**reative new **T**echn**O**logies **R**esulting in**U**pskilling **P**athways for **E**mployability and **S**ocial **I**ntegration).

Projekat VICTORUPESI sufinansira Erasmus+ program Evropske unije u okviru strateškog partnerstva za VET – stručno obrazovanje i obuku (KA202).

IKF Malmö – Internationella Kvinnoföreningen iz Švedske je bila koordinator projekta i vodeća organizacija u okviru delokruga rada projekta VICTORUPESI (i ovog intelektualnog rezultata) uz agregirane napore partnerskog konzorcijuma:

- Asociatia de Ajutor AMURTEL iz Rumunije
- BES Cooperativa Sociale iz Italije
- CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE – FETICO iz Španije
- EDUFONS – Centar za celoživotno obrazovanje iz Srbije
- OZARA STORITVENO IN INVALIDSKO PODJETJE DOO iz Slovenije
- PANAIT ISTRATI Brăila County Library iz Rumunije

Uredničke informacije:

Smernice održivosti su rezultat kolektivnog rada VICTORUPESI partnera, koji se odvijao pod koordinacijom Eufons – Centra za celoživotno obrazovanje iz Srbije i nadzorom vodećeg partnera projekta IKF Malmö – Internationella Kvinnoföreningen iz Švedske, pri čemu je svaki partner pružio značajne informacije sa stanovišta njihovog lokalnog i/ili nacionalnog konteksta, njihovih ciljnih grupa i sopstvenog projektnog iskustva.

Doprinosi autora

Konceptualizacija, priprema originalnog nacrtu, pregled literature, pisanje i uređivanje na engleskom jeziku.

Svi autori su pročitali i složili se sa objavljenom verzijom rukopisa.

Konflikt interesa

Autori izjavljuju da nema sukoba interesa.

PROJEKTI PARTNERI

Smernice održivosti specifične za VICTRUPESI projekat – su veoma praktičan priručnik o tome kako pristupiti socijalno isključenim ljudima u procesu društvene integracije koristeći stručnu obuku.

Dokument prikuplja glavne rezultate VICTORUPESI projekta, daje preporuke o tome kako ponoviti iskustvo u drugim zemljama i predlaže mere da se obezbedi održivost projekta.

Vodič takođe uključuje kratke životne priče i naučene lekcije kao svedočanstva projektnih aktivnosti.

Smernice za održivost su namenjene široj javnosti, posebno ciljajući:

- operatere koji rade direktno sa odraslima koji razumeju koncept i mogu primeniti metodologiju
- kreatore politike

JEZICI: engleski, italijanski, rumunski, srpski, slovenački, španski, švedski

KLJUČNE REČI

stručno obrazovanje, VET, održivost, smernice, obrazovanje odraslih

Ovaj vodič je publikacija sa otvorenim pristupom koji se distribuira pod uslovima licence Creative Commons Attribution (CC BY) [<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>].

Upotreba, distribucija, reprodukcija i prevođenje u bilo koji medij u nekomercijalne svrhe su dozvoljeni pod uslovom da je naveden izvor.

Za sve osobe koje su zainteresovane vodič je otvoren i dostupan na onlajn platformi VICTORUPESI projekta – www.victorupesi.eu/resources.

Comments Suggestions

We want to hear from you!

Komentari i sugestije na pitanja pokrenuta u ovom vodiču su dobrodošla i možete ih uputiti VICTORUPESI partnerima na veb sajtu projekta www.victorupesi.eu.

PREDGOVOR

Razvoj vodiča za održivost VICTORUPESI projekata motivisan je potrebom da se obezbedi dugoročni uspeh projekta i nastavak uticaja njegovih rezultata nakon trajanja projekta. Vodič bi pružio mapu puta za održavanje dostignuća projekta i njihovu integraciju u društveno i ekonomsko tkivo zajednica u kojima je projekat sproveden. Takođe identifikovao bi ključne zainteresovane strane i partnere za angažovanje u cilju održivosti, te predložio strategije za tekuću saradnju sa njima. Vodič bi takođe naznačio korake za kontinuirano korišćenje razvijenih VICTORUPESI materijala, pristupa, procesa i alata i rezimirao mere održivosti ishoda projekta i kako prilagoditi put prema potrebi. Konačno, svrha Vodiča za održivost bi bila da osigura da je uticaj projekta trajan, smislen i da doprinosi pozitivnim društvenim i ekonomskim promenama u zajednicama kojima služi.

Da bi se ove informacije stavile u dobro definisan kontekst, ovaj rad je podeljen na sledeća kratka poglavlja koja se bave:

UVOD daje pregled projekta, uključujući njegov opis, ciljeve, ciljnu grupu, aktivnosti i postignute rezultate. Ova uvodna sinteza takođe pokazuje kako je projekat bio angažovan sa zainteresovanim stranama, uključujući ciljne grupe, lokalne zajednice i druge relevantne aktere, i kako se ovo angažovanje može održati u budućnosti.

Poglavlje I – Ponovljivost i skalabilnost: diskusija o replikabilnosti i skalabilnosti projekta, uključujući preporuke o tome kako se projekat može prilagoditi i proširiti u drugim kontekstima i lokacijama, zajedno sa savetima za korišćenje razvijenih materijala i alata. Poglavlje sadrži četiri detaljna odeljka posvećena dubljoj analizi obezbeđivanja održivosti VICTORUPESI napora:

Saveti za izvođenje — Opis metodologije i korišćenje rezultata projekta

Saveti za izvođenje — Strukturna implementacija i metodologija (Faktori uspeha), ovaj odeljak pruža sveobuhvatan pregled faktora uspeha koji proizilaze iz iskustva projekta u implementaciji programa VICTORUPESI. Istražuje kako su ovi faktori uspeha utkani u program VICTORUPESI, naglašavajući posvećenost programa osnaživanju pojedinaca za sticanje novih veština. Pored toga, gde je to moguće, detaljno se razmatraju specifični elementi koji se odnose na implementaciju programa VICTORUPESI za grupe u nepovoljnom položaju.

Saveti za izvođenje — Pristup u smislu ciljnih grupa, kako pristupiti socijalno isključenim osobama u procesu socijalne integracije i pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji, korišćenjem stručnog osposobljavanja

Saveti za izvođenje — Preporuke za buduće projekte ili inicijative, skup predloga za buduće projekte ili akcije usmerene na slične grupe i ciljeve, uključujući savete za poboljšanje implementacije inicijative, održivosti i uticaja

Poglavlje II – Preporuke za druge institucije i praktičare: sadrži smernice za prenosivost i usvajanje pristupa, alata i procesa, uključujući korake koje svaka organizacija treba da razmotri kada namerava da se prijavi za ovaj program, a sa aspekta ciljne projektne grupe i zemlje svakog partnera. Naglasak je na rezultatima projekta i dijeljenju znanja stečenog tokom projekta sa relevantnim akterima, uključujući preporuke za korišćenje rezultata projekta za informisanje politike i prakse.

Poglavlje III – Izazovi, kratke životne priče i naučene lekcije: ovaj odeljak prikazuje kratke priče kao svedočanstva o projektnim aktivnostima, ocrtava izazove sa kojima smo se suočili tokom implementacije

projekta i naučene lekcije iz ovih izazova. Poglavlje takođe naglašava najbolje prakse, priče o uspehu i uticaj projekta na ciljnu grupu i lokalnu zajednicu.

Poglavlje IV – Preporuke za kreatore politike: set preporuka i predloga politika namenjenih donosiocima javnih odluka, opisujući model i podržavajući njegovu implementaciju u različitim kontekstima, razmatranih iz perspektive ciljne projektne grupe i zemlje svakog partnera.

Poglavlje V – Mapiranje zainteresovanih strana je dato kao predložena lista zainteresovanih strana koje bi mogle da primene razvijeni materijal za stručno osposobljavanje. Ona je dopunjena strategijama za održavanje partnerstava i uključivanje i angažovanje zainteresovanih strana, posebno ocrtavajući **Strategiju za izgradnju partnerstva između poslovnih subjekata i projektnih partnera**.

ZAKLJUČAK daje pregled dostignuća i navodi specifične alate i aktivnosti projekta VICTORUPESI, naglašavajući njihovu inovativnu prirodu i prirodu zasnovanu na dokazima za rešavanje jedinstvenih potreba i izazova ciljnih grupa.

Sve u svemu, ovaj Vodič za održivost treba da pruži sveobuhvatan i detaljan pregled za obezbeđivanje održivosti VICTORUPESI projekta i postignutih rezultata, kao i preporuke za buduće projekte i aktivnosti, socijalnu integraciju, stručno osposobljavanje, rad sa grupama u nepovoljnom položaju kako bi ih pripremio za zapošljivost i društvenu integraciju koristeći inovativne tehnologije i puteve usavršavanja koji ciljaju slične grupe i ciljeve.

UVOD

O projektu VICTORUPESI – kratak pregled

VICTORUPESI je bio trogodišnji projekat i realizovan je kroz saradnju sedam partnera iz 6 evropskih zemalja (Italija, Rumunija, Slovenija, Španija, Srbija i Švedska).

Opšti cilj projekta je bio da se kapitalizuju resursi i rad za efektivnu društvenu integraciju ugroženih lica u lokalnim zajednicama, uz posebne mere za one koji su izloženi socijalnoj isključenosti i koji imaju poteškoća u pristupu stručnim centrima u svojim zajednicama.

Stručne veštine su neophodne da bi pojedinci mogli da uđu na tržište rada i imaju uspešnu karijeru, pa je ambicija projekta bila da sastavi metodologiju koja zadovoljava potrebe veoma raznolike ciljne grupe iz perspektive nacionalnih mogućnosti društveno-ekonomskih integracija korišćenjem savremenih tehnologija i pripremi ih za sertifikovanu stručnu obuku.

Sve u svemu, projekat VICTORUPESI se pokazao uspešnim u suočavanju sa izazovima socio-radne isključenosti sa kojima se suočavaju odabrane ciljne grupe u nepovoljnom položaju. Kroz razvoj i implementaciju različitih programa obuke za stručne veštine, resursa emocionalne podrške i alata za usmeravanje, projekat je pomogao ovim pojedincima da steknu neophodne veštine i znanja za ulazak na tržište rada i postizanje društvene integracije.

O tome svedoči i činjenica da je projekat razvio set alata i sproveo aktivnosti koje imaju za cilj da unaprede stručne veštine osoba u nepovoljnom položaju kako bi im se pomoglo da se integrišu na tržište rada. Alati i aktivnosti uključuju mapiranje postojećih praksi, sesije obuke dva pilota sa uporednim izveštajem, digitalni komplet alata, komplet alata za upravljanje raznovrsnošću, metodološki vodič i smernice za održivost.

Mapiranje postojećih praksi je bio ključni korak u identifikaciji postojećih resursa i akcija koje bi se mogle koristiti za podršku ciljnim grupama. Ovo je pomoglo da se osigura da se projekat gradi na postojećim snagama i resursima u zajednici, a ne na dupliranju napora ili kreiranju novih programa koji možda neće biti održivi. Mapiranje je takođe omogućilo označavanje praznina u postojećim resursima, što je pomoglo u usmeravanju razvoja novih alata i aktivnosti.

Sesije obuke dva pilota predstavljale su kritičnu komponentu projekta, jer su pružile priliku da se sa ciljnim grupama testiraju i usavrše projektni alati i aktivnosti. Piloti su omogućili povratne informacije od učesnika, što je pomoglo da se identifikuju oblasti kojima je potrebno poboljšanje i elementi koji su bili uspešni. Uporedni izveštaj je pružio dragoceni rezime rezultata pilota, koji bi se mogli koristiti za poboljšanje budućih iteracija projekta.

Digitalni alati i alati za upravljanje raznovrsnošću su inovativni alati dizajnirani da otklone nedostatke u veštinama i obezbede pojedincima konkurentsku prednost na tržištu rada. Digitalni alat ima za cilj da unapredi pojedince, poveća njihovu zapošljivost korišćenjem tehnologije i obezbedi obuku o nizu digitalnih veština, uključujući osnovne računarske veštine, korišćenje interneta i društvene medije. Priručnik za upravljanje raznovrsnošću sadrži pristupe o tome kako efikasno raditi sa različitim grupama i bavi se pitanjima koja se odnose na različitost i inkluziju na radnom mestu.

Metodološki vodič pruža sveobuhvatan i integrativan pristup usklađivanju veština, aspiracija, interesovanja i očekivanja ciljne grupe sa potrebama kompanija na lokalnom nivou. Stoga je to vredan

resurs za profesionalce koji rade sa ljudima u nepovoljnom položaju koji su iskusili socijalno-radnu isključenost, pružajući jasan okvir za podršku profesionalnoj i socijalnoj integraciji svojih klijenata.

Konačno, Smernice za održivost, kritično sredstvo u obezbeđivanju dugoročnog uspeha i uticaja projekata kao što je VICTORUPESI, pružaju preporuke za poboljšanje implementacije projekta, održivosti i uticaja, kao i obezbeđivanje uključenosti i posvećenosti zainteresovanih strana, uključujući i to kako ih angažovati i razvijati partnerstva. Prateći ove smernice, partnerske organizacije mogu da obezbede da resursi i alati razvijeni kroz VICTORUPESI projekat nastave da koriste ciljnim grupama u nepovoljnom položaju i promovišu društvenu integraciju u njihovim zajednicama, što će pomoći da se obezbedi da se uticaj projekta održi tokom vremena.

Obrazovne teme — koncepti i ciljevi učenja

Kako se većina društava sve više digitalizuje, projekat VICTORUPESI se prvenstveno fokusirao na to kako opremiti odrasle pod rizikom od socijalne isključenosti alatima za sticanje veština koje im nedostaju da bi ispunili trenutne zahteve svog lokalnog tržišta rada. Da bi im se olakšao pristup sertifikovanoj obuci i širem spektru mogućnosti zapošljavanja, kao jedan od prioriteta prepoznato je da im se obezbedi stručno obrazovanje za neophodne veštine u IT sektoru. Shodno tome, projektne aktivnosti su bile usmerene na podršku usvajanju inovativnih pristupa i digitalnih tehnologija za nastavu i učenje i unapređenje digitalne integracije osoba u riziku od socijalne isključenosti promovisanjem korišćenja društvenih medija i IT alata uopšte za uspešnu i efikasniju integraciju na tržište rada za ciljne grupe projekata. Povezanost sa IT alatima i društvenim medijima ogledala se kroz generisanje digitalne integracije promovisanjem upotrebe društvenih medija/IT u svrhe učenja i nastave, nadograđujući se na prethodne procese učenja i koristeći ih za razvoj pozitivnog profesionalnog identiteta ciljnih grupa za prelazak sa obrazovanja u svet rada. Ovakav pristup bi mogao da otvori prostor za bolje usklađivanje veština i raspoloživih trenutnih poslova na način da kompanije dobiju zaposlene sa ažuriranim znanjem koje odgovara njihovim zahtevima, dok se sa druge strane ljudi koji su u opasnosti od isključenosti uključuju sa ekonomske tačke gledišta.

Drugi aspekt projekta uključivao je promociju inkluzije u obuku u stručnom obrazovanju kroz promovisanje pozitivnih identiteta poslova za ciljne grupe u nepovoljnom položaju kako bi zakoračili u svet rada i učenja zasnovan na stručnom obrazovanju. Stoga su značajni elementi projekta takođe bili koncentrisani na jačanje ključnih kompetencija u početnom i kontinuiranom stručnom obrazovanju, posebno pismenosti, digitalnog, kao i jezika, uključujući zajedničke metodologije za uvođenje tih kompetencija u nastavne planove i programe, kao i za sticanje, predaju i ocenjivanje ishoda učenja tih nastavnih planova i programa.

Kompetencije i ishodi učenja — znanje, veštine, stavovi/ponašanja

Očekivani rezultati tokom projekta bili su da se osigura bolji pristup obuci i kvalifikacijama za sve, sa posebnim fokusom na niskokvalifikovane ljude, kroz kontinuiranu stručnu obuku, posebno povećanjem kvaliteta, ponude i dostupnosti kontinuiranog stručnog usavršavanja, vrednovanjem neformalnog i informalnog učenje, promovisanjem učenja zasnovanog na radu i obezbeđivanjem efektivnih i integrisanih usluga vođenja i fleksibilnih i propusnih puteva učenja; uključujući razvoj partnerstava između mikro, malih i srednjih preduzeća i pružalaca stručne obuke, sa namerom da promoviše zajedničke centre kompetencija, mreže za učenje, podršku za udruživanje resursa i pružanje početne obuke za njihovo osoblje.

Ciljne grupe

Projekat VICTORUPESI se bavio potrebama osoba u nepovoljnom položaju starosti od 18 do 45 godina koji su u riziku od socijalne isključenosti, uključujući:

- migrantkinje (Švedska)
- dugotrajno nezaposlene (Španija)
- ljude u zatvoru sa lakim kaznama (Rumunija)
- osobe sa invaliditetom (Slovenija)
- žene sa Aspergerovom dijagnozom (Italija)
- žene iz ruralnih oblasti (Srbija)

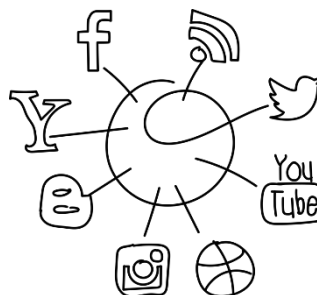
Ostale ciljne grupe su bile:

- profesionalci koji rade u oblasti socijalne integracije lica u riziku od socijalne isključenosti
- centri za stručno obrazovanje u svakoj od zemalja sa lokalnog nivoa
- lokalne kompanije koje bi mogle biti dostupne da ponude posao ugroženim ljudima u riziku od socijalne isključenosti

Pregled rezultata — Rezime

Partnerski napori su rezultirali razvijenim VICTORUPESI materijalima, pristupima, procesima i alatima, o čemu svedoči šest intelektualnih rezultata pripremljenih zajedničkim radom organizacija koje su partneri u projektu.

1. Mapiranje postojeće prakse
2. VICTORUPESI trening sesije
3. Digitalni komplet alata (Digital Toolkit)
4. Komplet alata za upravljanje raznovrsnošću
5. Metodološki vodič
6. Smernice održivosti

Svi ovi rezultati i materijali su dizajnirani da se lako prilagode drugim kontekstima i grupama koje su u opasnosti od marginalizacije (druge grupe u nepovoljnom položaju).

1. Mapiranje postojeće prakse

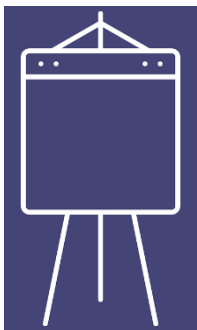
Baveći se pitanjem razvoja stručnih vještina iz ugla različitih osjetljivih društvenih grupa, ova studija pokazuje kako zabrinutost država da razvijaju strategije i programe podrške različitim ranjivim grupama, tako i kompleksnost evropskog socijalnog polja u kontekstu tržišta rada. Istovremeno, studija odražava mehanizme koji se koriste u različitim državama da odgovore na potrebe stručnog osposobljavanja i kako društvene kategorije kojima su upućene vide njihov napor.

Ova evropska studija koristila je detaljnu dokumentaciju o zakonodavstvu, politikama i strategijama, finansiranju, statističkoj analizi ranjivih grupa i identifikaciji mogućnosti i izazova, kao i kvalitativno istraživanje kroz dubinske intervjue i fokus grupe kako bi se identifikovala mišljenja i percepcije o politikama i strategijama, ali i da se identifikuju potrebe i očekivanja u oblasti razvoja stručnih vještina (posebno u oblasti digitalnih vještina) potrebnih za povećanje pristupa tržištu rada za različite društvene kategorije u riziku od socijalne isključenosti.

Rezultati mapiranja postojećih praksi predstavljani su u:

- Evropskom sveobuhvatnom izveštaju koji uključuje kompilaciju dostupnih pristupa u Švedskoj, Italiji, Srbiji, Španiji, Sloveniji i Rumuniji
- 6 nacionalnih izveštaja (na svim partnerskim jezicima, rezime dostupan na engleskom)

2. VICTORUPESI trening sesije

VICTORUPESI trening sesije u formatu nastavnog plana i programa – Pilot kurs sa tri modula i pratećim trenerskim krugovima kako bi emocionalno i tehnički pripremili ciljane ugrožene grupe za pohađanje stručne obuke, radeći na njihovom samopouzdanju i podučavajući ih osnovnim vještinama korišćenja onlajn alata.

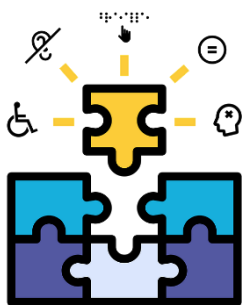
Zajednički partnerski naponi su rezultirali razvojem VICTORUPESI sesija obuke, koje se sastoje od paketa materijala za učenike i trenere, testiranih kroz dva pilota od strane svakog partnera, a svi prikupljeni u Opštem evropskom uporednom izveštaju (koji donosi rezultate iz Pilota 1 i 2).

3. Digital Toolkit (Digitalni komplet alata)

Digitalni alat je skup smernica koje dopunjuju VICTORUPESI trening program kao inovativni program obuke za digitalne vještine za nezaposlene i/ili osobe u nepovoljnom položaju dizajniran da podrži organizacije koje nameravaju da implementiraju ovaj tip programa i prilagode ga različitim ciljevima, kontekstima i situacijama. Komplet alata pruža korisne smernice za obuku i konkretne primere iz iskustva pilotske obuke. Stoga ima dvostruku svrhu: da uspostavi procedure za efikasno planiranje, isporuku i praćenje programa obuke VICTORUPESI u svim njegovim razvojnim fazama i, što je jednako važno, nudi konkretne primere iz stvarnih pilot poduhvata da pokaže kako da se maksimizira uticaj i izbegnu problemi.

U kompletu alata, korisnici će pronaći specifična uputstva za svaku fazu obuke i savete koji dolaze sa pilot sesija obuke sprovedenih tokom VICTORUPESI projekta.

4. Komplet alata za upravljanje raznovrsnošću

Komplet alata za upravljanje raznovrsnošću ima za cilj da proširi dimenziju podrške orijentisane na korisnike, proširujući elemente intervencije i aktivnosti na dublje akcije kako bi se olakšalo socijalno uključivanje ciljanih ranjivih grupa u društvo i proces integracije iz perspektive korisnika i profesionalaca tokom rada sa grupama u nepovoljnom položaju. Stoga je osnovna svrha ovog kompleta alata da služi svim korisnicima i ciljnim grupama identifikovanim u projektu i da poboljša druge rezultate projekta.

U okviru kompleta alata za upravljanje raznovrsnošću, partneri su objedinili znanja i uvide prikupljene u prvim fazama projekta, stavljajući glavni akcenat na osobe sa invaliditetom i osobe sa emocionalnim i fizičkim izazovima. Posebno imajući u vidu da je grupi osoba sa invaliditetom potrebna dublja analiza i neke adaptacije, ovaj upotrebljiv alat je kreiran uz uvažavanje njihovih emocionalnih i fizičkih izazova.

Komplet alata za upravljanje raznovrsnošću nastoji da uključi različite perspektive izgradnjom svojih pristupa i sadržaja koji se bave psihosocijalnim okruženjem i pozadinom potrebnim za efikasnu podršku. Stoga, rukovanje upravljanjem raznolikošću u različitim okruženjima može imati koristi od iskorištavanja ovih uvida za pripremu akcionih planova za ciljane grupe.

5. Metodološki vodič

Metodološki vodič opisuje rad koji je sproveden u projektu VICTORUPESI i definiše model koji je implementiran da bi se uskladile veštine, aspiracije, interesovanja i očekivanja ciljnih grupa projekta sa potrebama kompanija na lokalnom nivou. Vodič objedinjuje sve informacije iz prethodnih projektnih aktivnosti i razvijenih rezultata, od kojih su neki testirani sa korisnicima, uključujući izveštaje, materijale za obuku, orijentaciju na rad, alate za usmeravanje, resurse emocionalne podrške itd. Namenjen je profesionalcima koji rade sa osobama u nepovoljnom položaju koji pate od isključenosti iz socijalnog rada, kao što su socijalni radnici, treneri, savetnici za rad, radni mentori i drugi profesionalci koji pružaju druge usluge socijalne ili radne podrške.

6. Smernice održivosti

Ovaj rad – Smernice održivosti, poslednji intelektualni rezultat ovog projekta kao kruna završne faze, nastoji da objedini sve razvijene rezultate projekta i ima za cilj da uspostavi osnovu za efikasno korišćenje razvijenih materijala i alata. Ovo postiže tako što nudi sveobuhvatne smernice o tome kako druge institucije i praktičari mogu preneti i usvojiti pristupe, alate i planirane procese. Glavni fokus leži u obezbeđivanju buduće eksploatacije i dugoročnog uspeha i održivosti projekta u celini olakšavanjem njegove buduće primene.

Uvod u smernice održivosti

Smernice za održivost imaju za cilj da pruže smernice partnerskim organizacijama uključenim u VICTORUPESI projekat o tome kako da obezbede održivost projekta i njegovih rezultata i da im pruže podršku u razvoju i implementaciji održivih inicijativa koje su usmerene na grupe u nepovoljnom položaju i promovišu socijalnu inkluziju kroz stručno osposobljavanje i zapošljavanje. Ova publikacija takođe ima za cilj da postavi temelje za korišćenje razvijenih materijala i alata pružajući smernice za prenosivost i usvajanje pristupa, alata i planiranih procesa od strane drugih institucija i praktičara, posebno u pogledu buduće eksploatacije i ukupne održivosti projekta.

Na kraju, ovaj vodič za održivost ima za cilj da obezbedi nastavak i uticaj VICTORUPESI projekta nakon njegove početne faze učinka i dugoročnu održivost projekta i njegovih rezultata.

Ciljevi smernica održivosti su sledeći:

1. obezbediti integraciju projektnih alata i aktivnosti u postojeće programe i usluge partnerskih organizacija
2. podržati partnerske organizacije u razvoju održivih inicijativa koje ciljaju na grupe u nepovoljnom položaju i promovišu socijalnu inkluziju
3. promovisati upotrebu i replikaciju projektnih alata i aktivnosti od strane partnerskih organizacija i drugih zainteresovanih strana u sličnim kontekstima i ciljnim grupama
4. promovisati diseminaciju rezultata projekta i uticaja na širu publiku, uključujući kreatore politike i druge zainteresovane strane u oblasti stručnog osposobljavanja i zapošljavanja.

- ŠTA OČEKUJEMO DA POSTIGNEMO?

Kroz izradu ovih smernica, iskoristiće se potencijal za prenošenje metoda i alata razvijenih u projektu, sa ciljem da se pomogne društvenim operaterima drugih institucija i evropskih zemalja da usvoje ove tehnike i unaprede kvalitet svog rada, kao i da se postave preporuke i dokument o politici namenjen donosiocima javnih odluka, opisujući model i podržavajući njegovu primenu u različitim kontekstima.

Glavne karakteristike uključene u pripremljene smernice održivosti:

- ⇒ inovativna holistička i integrativna metodologija podržava psihološku dobrobit grupa u nepovoljnom položaju i medijatora – pružaoca usluga obrazovanja odraslih kako bi stekli nove veštine i alate
- ⇒ skalabilnost i prenosivost – kako bi se osigurala održivost rezultata projekta čak i nakon životnog ciklusa projekta
- ⇒ treba da odražava praktični put za druge koji bi koristili VICTORUPESI rešenja za stručno obrazovanje – kako primeniti novu metodologiju i preslikati iskustvo u drugim zemljama
- ⇒ pristup usredsređen na učenika: zasnovan na potrebama učenika – prilagođen da bude skrojen za ciljne grupe i da im pruži mogućnost da se dalje razvijaju i napreduju
- ⇒ set preporuka koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji
- ⇒ daju preporuke o tome kako da primene novu metodologiju i kako mogu da promene svoje uobičajene tehnike i stav i bolje rade tako što će pozitivno uticati na svoje organizacije i lokalno društvo
- ⇒ naučene lekcije, zajedno sa preporukama za korišćenje alata

Dokument će pratiti ostale VICTORUPESI rezultate u pogledu ukupnog sadržaja i koncepta projekta, demonstrirajući metodologiju i inovativni psihološki pristup, pregledom sistema rada metoda koje se koriste u oblasti specijalizovane pomoći osobama u riziku od socijalne isključenosti (žene, osobe sa invaliditetom, dugotrajno nezaposleni, lica lišena slobode i dr.), uz moguće prilagođavanje specifičnim lokalnim potrebama i lokalnim sindikatima zaposlenih.

Poglavlje I – Ponovljivost i skalabilnost

Saveti za izvođenje — Opis metodologije i korišćenje rezultata projekta

Partnerske organizacije uključene u VICTORUPESI projekat na nekoliko načina će koristiti rezultate ovog projekta da pozitivno utiču na živote ugroženih grupa na tržištu rada i nastave sa stručnom obukom, uključujući doprinos sopstvenom radu i saradnju sa drugima. Evo nekoliko primera:

⇒ **Istraživanje:** Mapiranje postojećih praksi poslužiće kao polazna tačka za dalje istraživanje o najboljim praksama za podršku grupama u nepovoljnom položaju na tržištu rada i moglo bi da pruži informacije za razvoj budućih projekata ili preporuka za politiku.

⇒ **Implementacija:** kontinuirana upotreba razvijenih alata i sprovedenih aktivnosti, osiguravajući da su rezultati projekta održivi i da idu u korist ciljne grupe. Partnerske organizacije će integrisati alate i aktivnosti projekta u svoje postojeće programe i usluge na način koji je koherentan sa ukupnom misijom i strategijom organizacije. Oni će implementirati različite alate i aktivnosti razvijene tokom projekta u svom tekućem radu sa sličnim ciljnim grupama. To bi moglo uključivati korišćenje Vodiča za metodologiju za dizajniranje i implementaciju sličnog programa, korišćenje Priručnika za upravljanje raznovrsnošću da bi se poboljšala raznolikost i inkluzija u njihovim organizacijama, ili korišćenje Digitalnog kompleta alata kao resursa za podršku razvoju programa obuke fokusiranih na IT kako bi se obezbedila ciljna grupa sa veštinama digitalne pismenosti, koje su u današnje digitalno doba neophodne za društvenu integraciju.

⇒ **Obuka:** sesije stručne obuke sprovedene tokom projekta će se koristiti kao model za buduće obuke sa sličnim ciljnim grupama. Kreirani materijali za učenje biće dragoceni resursi za stručno podučavanje odraslih koji su u opasnosti od socijalne isključenosti kako bi stekli veštine koje im nedostaju da bi zadovoljili trenutne zahteve svog lokalnog tržišta rada i ovladali korišćenjem društvenih medija i IT alata, dok će trenerski krugovi služiti kao oruđe za emocionalnu podršku. Uporedni izveštaj može pružiti uvid i preporuke za poboljšanje budućih obuka.

⇒ **Saradnja:** partnerske organizacije će nastojati da održe dobro uspostavljenu saradnju, nastavljajući da rade na zajedničkom cilju podrške ugroženim grupama na tržištu rada i stručnoj obuci, i nastaviće da se međusobno podržavaju u razmeni znanja i resursa. Takođe, nastojaće da sarađuju sa drugim relevantnim subjektima kako bi maksimizirale uticaj i održivost.

Kontinuirano učenje i usavršavanje su od suštinskog značaja za osiguranje održivosti projekta. VICTORUPESI partnerske organizacije treba da nastoje da uče iz projektnih aktivnosti i ishoda i koriste ovo znanje za kontinuirano poboljšanje učinka. Ovo može uključivati sprovođenje redovnih evaluacija, traženje povratnih informacija od zainteresovanih strana i sprovođenje promena na osnovu naučenih lekcija.

Predlozi za dalje razmatranje:

Mobilizacija resursa: Da bi se osigurala održivost projekta, partnerske organizacije moraju imati pristup adekvatnim resursima. Ovo može uključivati finansijska sredstva, kao što je finansiranje od donatora ili

privatnih investitora, kao i resurse uaturi, kao što je pristup objektima, opremi i materijalima. Od suštinskog je značaja identifikovati potencijalne izvore finansiranja i razviti strategije prikupljanja sredstava kako bi se osiguralo da projekat može da se nastavi nakon njegovog trajanja.

Saradnja i umrežavanje: Saradnja i umrežavanje sa drugim organizacijama i zainteresovanim stranama na terenu mogu pomoći da se obezbedi održivost projekta. Partnerske organizacije treba da rade na uspostavljanju partnerstava sa drugim organizacijama koje dele slične ciljeve i koje mogu doprineti održivosti projekta. Umrežavanje može da pruži mogućnosti za deljenje resursa, stručnosti i najboljih praksi, kao i za izgradnju podrške za projekat među ključnim zainteresovanim stranama.

Mapa puta za obezbeđivanje dugoročnog uspeha projekta i kontinuiranog uticaja njegovih rezultata nakon trajanja projekta – koraci za stalnu upotrebu razvijenih VICTORUPESI materijala, pristupa, procesa i alata i rezime mera održivosti ishoda projekta i prilagođavanja put po potrebi:

- **Izgradnja kapaciteta:** Efikasna izgradnja kapaciteta je ključna za osiguranje održivosti projekta. To uključuje obezbeđivanje neophodnih veština, znanja i resursa partnerskim organizacijama i zainteresovanim stranama kako bi im se omogućilo da nastave i prošire aktivnosti projekta nakon njegovog trajanja. Koristiti projektne alate, kao što su materijali za obuku i trenerski krugovi, da bi se izgradili kapaciteti osoblja i trenera i poboljšala njihova sposobnost da efikasnije i inkluzivnije rade sa sličnim ciljnim grupama i ljudima u nepovoljnom položaju. Izgradnja kapaciteta može uključivati programe obuke, podučavanja, mentorstva i mogućnosti umrežavanja.
- **Širenje:** Podeliti rezultate projekta sa drugim organizacijama, mrežama i zainteresovanim stranama kako bi se povećala svest i promovisale najbolje prakse u profesionalnim inovacijama, digitalnim veštinama i upravljanju raznovrsnošću. Efikasna diseminacija i komunikacija projektnih aktivnosti i ishoda su od ključne važnosti za osiguranje održivosti. Ovo uključuje razmenu rezultata projekta, najbolje prakse i naučenih lekcija sa drugim organizacijama, zainteresovanim stranama i širom zajednicom.
- **Replikacija:** Prilagoditi i replicirati metodologiju projekta u drugim regionima ili zemljama sa sličnim socio-ekonomskim kontekstom i ciljnim grupama.
- **Zagovaranje:** Koristiti nalaze i preporuke projekta za zagovarnje promene politika na lokalnom ili nacionalnom nivou kako bi se podržala integraciju grupa u nepovoljnom položaju na tržištu rada.
- **Istraživanje:** Sprovesti dalje istraživanje i analizu na osnovu rezultata projekta kako bi se produbilo razumevanje izazova i prilika u podršci socijalno-radnoj inkluziji grupa u nepovoljnom položaju.
- **Inovacija:** Nadograditi inovativne pristupe projekta, kao što su digitalni komplet alata i sesije obuke sa trenerskim krugovima, da bi se razvila nova rešenja i strategije za strukovne inovacije i društvenu inkluziju.

Od partnera na VICTORUPESI projektu se očekuje da ulože dodatne napore kako bi pružaocima obrazovanja odraslih pružili vredne uvide i smernice o tome kako efikasno primijeniti VICTORUPESI metodologiju.

Odlična vožnja: Osnaživanje pružalaca usluga obrazovanja odraslih za VICTORUPESI metodologiju

Ovo se fokusira na akcije koje imaju za cilj da osnaže pružaoce obrazovanja odraslih da preduzmu VICTORUPESI metodologiju, čime se na kraju povećava kvalitet i efektivnost programa obrazovanja odraslih.

Deliti najbolje prakse: Delite sa drugim pružaocima obrazovanja odraslih priče o uspehu, naučene lekcije i najbolje prakse koje su proizašle iz primene VICTORUPESI metodologije kako biste im pomogli da razumeju i efikasno primenjuju pristup.

Podsticati saradnju: Podstičite saradnju i razmenu znanja među pružaocima obrazovanja odraslih, stvarajući im mogućnosti da razmenjuju iskustva i podržavaju jedni druge u primeni metodologije. Mogućnosti za zajedničko učenje olakšavaju razmenu znanja i podrške među pružaocima usluga, podstičući zajednicu prakse.

Obezbediti stalnu podršku: Ponudite stalnu podršku, smernice i mentorstvo drugim pružaocima obrazovanja odraslih dok se kreću u primeni VICTORUPESI metodologije, obezbeđujući im pristup neophodnim resursima i stručnosti. Stalna podrška i smernice osiguravaju da pružaoci usluga obrazovanja odraslih imaju elementarno pojačanje da uspešno vode proces implementacije.

Koristiti povratne informacije: Uspostavite mehanizme za prikupljanje povratnih informacija od učesnika i zainteresovanih strana uključenih u implementaciju metodologije, koristeći ove povratne informacije da biste vremenom poboljšali i unapredili pristup.

Promovisati održivost: Naglasite važnost dugoročne održivosti, podstičući pružaocima obrazovanja odraslih da integrišu VICTORUPESI metodologiju u svoje redovne prakse i prilagode je svom specifičnom kontekstu kako bi postigli održivi uticaj.

1. Mapiranje postojećih praksi

Rezultati Mapiranja postojećih praksi mogu se integrisati u tekući rad, a informacije i uvidi stečeni iz ovog procesa mogu se koristiti kako u kontekstu pripreme ciljne grupe za društvenu integraciju, tako i za informisanje i unapređenje sopstvenih usluga za ciljnu grupu i u zajednici u celini, i to na nekoliko načina:

1. Identifikovanje postojećih usluga i resursa u zajednici: koji mogu da podrže društvenu integraciju ciljne grupe, kao što su centri lokalne zajednice, programi obuke za posao, časovi jezika i druge usluge koje mogu pomoći ciljnoj grupi da razvije veštine i znanja neophodna za društvenu integraciju.

2. Identifikovanje jaza u uslugama i resursima i oblastima za poboljšanje: proces mapiranja je možda identifikovao oblasti u kojima postojeće usluge i resursi ne zadovoljavaju potrebe ciljne grupe i koje se mogu adresirati kako bi se bolje podržala njihova društvena integracija. Ove informacije se mogu koristiti za identifikaciju oblasti za poboljšanje usluga ili za zagovaranje poboljšanja postojećih usluga i resursa.

3. Prilagođavanje usluga potrebama ciljne grupe: razumevanje postojećih resursa i usluga dostupnih u zajednici može pomoći u prilagođavanju usluga stručnog obrazovanja koje bolje zadovoljavaju specifične potrebe ciljnih grupa. Na primer, može se identifikovati nedostatak programa obuke za posao za ciljnu grupu i razviti sopstveni program obuke za posao da popuni ovu prazninu.

4. Evaluacija sopstvenih usluga i procena efikasnosti postojećih praksi: nalazi procesa mapiranja mogu pomoći u proceni postojećih pristupa i programa za podršku socijalnoj integraciji i oceni uticaja različitih programa na rezultate društvene integracije ciljne grupe. Upoređivanjem sopstvenih usluga sa postojećim uslugama i resursima u zajednici, može se proceniti efikasnost usluga i identifikovati oblasti za poboljšanje.

5. Razvijanje partnerstva i saradnje: informacije dobijene iz procesa mapiranja mogu se koristiti za identifikaciju mogućnosti za saradnju i razvoj partnerstava sa drugim organizacijama i zainteresovanim stranama u zajednici. Na primer, neko može prepoznati organizaciju koja deli iste ciljeve i vrednosti ili entitet koji već pruža usluge ciljnoj grupi i istražiti načine za zajednički rad na proširenju ili poboljšanju ovih usluga.

2. Sesije obuke sa uporednim izveštajem

Rezultati **obuka** sprovedenih sa ciljnim grupama u 6 različitih zemalja i uporedni izveštaj mogu se koristiti na nekoliko načina, uključujući:

1. Poboljšanje nastavnog plana i programa obuke: rezultati sesija obuke mogu se analizirati kako bi se identifikovale oblasti prednosti i slabosti u nastavnom planu i programu obuke. Ovo može pomoći da se unapredi obuka od tri modula sa pratećim trenerskim krugovima i obezbedi da bude prilagođena potrebama i očekivanjima ciljne grupe.

2. Profesionalni razvoj: profesionalci u stručnom obrazovanju, karijernom savetovanju, obrazovanju odraslih ili socijalnom radu mogu koristiti rezultate da informišu o sopstvenom profesionalnom razvoju. Učenjem o metodama i strategijama obuke koje su bile uspešne u pilot programima, profesionalci mogu da unaprede sopstvenu praksu i bolje služe svojim klijentima.

3. Informisanje o budućim programima obuke: izveštaji sa sesija obuke mogu pružiti uvid u to šta funkcioniše, a šta ne radi prilikom osmišljavanja i sprovođenja programa stručnog osposobljavanja za osobe u nepovoljnom položaju. Ove informacije se mogu iskoristiti za informisanje budućih programa stručnog osposobljavanja i osigurati da su efikasniji i relevantniji za potrebe ciljne grupe.

4. Razvoj programa: organizacije koje pružaju usluge obuke ili podrške za osobe u nepovoljnom položaju mogu koristiti rezultate da informišu o razvoju sopstvenih programa. Ugrađivanjem uspešnih strategija i najboljih praksi iz pilot programa, organizacije mogu kreirati efikasnije i relevantnije programe za svoje klijente.

5. Razmena najboljih praksi: rezultati sesija obuke i uporedni izveštaj mogu se podeliti sa drugim profesionalcima koji rade sa osobama u nepovoljnom položaju. Ovo može pomoći u širenju najboljih praksi i dokazanih strategija za obuku i usavršavanje osoba u nepovoljnom položaju, što dovodi do efikasnijih usluga i boljih rezultata za ciljnu grupu.

6. Zagovaranje i kreiranje politike: rezultati sesija obuke i uporedni izveštaj mogu se koristiti za zagovaranje politika i inicijativa koje podržavaju obuku i usavršavanje ugroženih ljudi u riziku od socijalne isključenosti. Ilustrovanjem pozitivnog uticaja programa obuke na ciljnu grupu, kreatori politike mogu biti ubeđeni da ulažu više sredstava u programe obuke i usavršavanja. Zastupnici pojedinaca u nepovoljnom položaju mogu takođe da koriste rezultate da zagovaraju politike i inicijative koje podržavaju programe obuke i usavršavanja. Pokazujući pozitivan uticaj programa stručnog osposobljavanja na ciljnu grupu, oni mogu dati snažniji argument za povećanje finansiranja i sredstava za ove programe.

7. Istraživanje: istraživači mogu koristiti rezultate da informišu svoje studije o efikasnosti programa stručnog osposobljavanja za osobe u nepovoljnom položaju. Analizom podataka i zaključaka iz pilot programa, istraživači mogu identifikovati oblasti za dalje proučavanje i istraživanje.

Sve u svemu, rezultati sesija obuke i njihov uporedni izveštaj su dragoceni resursi i mogu ih koristiti projektni partneri, profesionalci, organizacije, zagovornici politika i istraživači koji rade na podršci društvene integracije kako bi informisali svoj rad i doprineli razvoju praktične stručne obuke i programa usavršavanja za pojedince u nepovoljnom položaju.

3. Digitalni komplet alata (Digital Toolkit)

Uključivanje Digitalnog kompleta alata u rad sa ciljnom grupom može im pomoći da se pripreme za zapošljivost i društvenu integraciju obezbeđivanjem osnovnih veština digitalne pismenosti, korišćenjem

inovativnih tehnologija i puteva usavršavanja prilagođenih njihovim potrebama. Ovo može pomoći ciljnoj grupi da pristupi mogućnostima za posao, poveže se sa drugima u svojoj zajednici i učestvuje u onlajn aktivnostima koje promovišu društvenu integraciju.

Digitalni komplet alata može pružiti niz prednosti projektnim partnerima i drugima, uključujući:

1. Korišćenje za podučavanje osnovnih računarskih veština: kao što je upotreba e-pošte, pregledanje interneta i korišćenje osnovnih softverskih programa. Ove veštine su neophodne za društvenu integraciju u današnje digitalno doba.

2. Razvijanje programa obuke veština traženja posla: koji podučavaju ciljnu grupu kako da traže posao na mreži, kreiraju biografiju (CV) i popunjavaju onlajn aplikacije za posao. Ovo može pomoći ciljnoj grupi da pristupi mogućnostima za zapošljavanje i postane finansijski samodovoljnija.

3. Korišćenje za podučavanje ciljne grupe veštinama digitalnog marketinga: kao što je kreiranje prisustva na društvenim medijima, razvoj onlajn sadržaja i korišćenje alata za digitalni marketing. Ovo može pomoći ciljnoj grupi da se poveže sa drugima u svojoj zajednici i promoviše svoje poslovanje ili usluge.

4. Korišćenje inovativnih tehnologija za podučavanje digitalnih veština: može pomoći da iskustvo učenja bude zanimljivije i interaktivnije, poboljšati ishode učenja i povećati stopu zadržavanja.

5. Razvijanje puteva usavršavanja: koji ciljnoj grupi obezbeđuju nove tehničke veštine koje su tražene na tržištu rada i koje mogu poboljšati zapošljivost ciljne grupe.

6. Prilagođavanje kompleta alata

- *Prilagoditi digitalnu obuku tako da se fokusira na veštine traženja posla:* na primer, mogu se razvijati programi obuke koji podučavaju ciljnu grupu kako da koristi veb stranice za traženje posla, kreira onlajn profil i komunicira sa potencijalnim poslodavcima na mreži.
- *Prilagoditi programe obuke potrebama ciljne grupe:* na primer, razviti programe obuke koji se fokusiraju na specifične tehničke veštine koje su tražene na lokalnom tržištu rada ili se bave jedinstvenim kulturnim izazovima sa kojima se ciljna grupa suočava.
- *Koristiti analitiku podataka za merenje efikasnosti programa obuke:* ovo može pomoći da se identifikuju oblasti u kojima se obuka može poboljšati i personalizovati i izmeriti njen uticaj na zapošljivost i društvenu integraciju ciljne grupe.

4. Komplet alata za upravljanje raznovrsnošću

Integrisanje kompleta alata za upravljanje raznovrsnošću u rad sa ciljnom grupom može da im pomogne da se pripreme za društvenu integraciju promovišući različitost i inkluziju, obezbeđujući okruženje podrške i prilagođavajući obuku kako bi se zadovoljile njihove specifične potrebe.

Korišćenje kompleta alata za upravljanje raznovrsnošću može pružiti raznovrsnu korisnost za partnere na projektu i druge, uključujući:

1. Razvijanje programa obuke o raznolikosti i inkluziji koji promovišu kulturnu svest i razumevanje (unutar vaše zajednice i vaše organizacije za vaše osoblje): ovo može pomoći da se ciljna grupa pripremi za društvenu integraciju negovanjem inkluzivnog okruženja koje poštuje i slavi kulturne razlike.

2. Kreiranje politika i procedura koje promovišu različitost i inkluziju (unutar vaše organizacije i zajednice): ovo može uključivati promovisanje nediskriminatorne prakse zapošljavanja, kreiranje

inkluzivne jezičke politike i osiguravanje da se prema svim zaposlenima i članovima zajednice postupa s poštovanjem i dostojanstvom.

3. Uključivanje u terenske aktivnosti koje promovišu razumevanje i dijalog između različitih grupa: može uključivati organizovanje kulturnih događaja, podršku forumima zajednice o različitosti i inkluziji, i partnerstvo sa drugim organizacijama radi promovisanja međukulturalnog razumevanja. Ovo može pomoći da obuka bude zanimljivija i interaktivnija, da se poboljšaju rezultati učenja i povećaju stope zadržavanja.

4. Integrisanje puteva usavršavanja u programe obuke: na primer, nuđenjem programa obuke koji ne samo da promovišu različitost i inkluziju, već i daju ciljnoj grupi nove tehničke veštine koje su tražene na tržištu rada.

5. Prilagođavanje kompleta alata

- *Razviti obuku o raznolikosti i inkluziji specifičnu za ciljnu grupu:* na primer, kreirati programe obuke koji se bave jedinstvenim kulturnim i lingvističkim izazovima sa kojima se ciljna grupa suočava. Ovo može pomoći da se osigura da obuka bude relevantna i produktivna u promovisanju društvene integracije.
- *Koristiti analitiku podataka da se personalizuje obuka:* prikupiti podatke o preferencijama učenja i potrebama ciljne grupe i koristiti ove podatke da se personalizuje iskustvo obuke. Ovo može pomoći da se poboljšaju ishodi učenja i poveća zapošljivost i društvena integracija ciljne grupe.

Integrisanje kompleta alata

Upravljanje različitostu i digitalni alati mogu se integrirati razvojem programa obuke koji uključuju i digitalnu pismenost i obuku o raznolikosti i inkluziji, na primer:

- ponuditi radionice o korišćenju društvenih medija za promovisanje različitosti i inkluzije ili podučiti ciljnu grupu kako da koristi digitalne alate za povezivanje sa različitim zajednicama
- razviti puteve usavršavanja i ponuditi programe obuke koji podučavaju digitalne veštine kroz sočivo različitosti i inkluzije, kao kurseve koji podučavaju tehničke veštine i takođe promovišu kulturnu svest i razumevanje
- koristi digitalne alate za promovisanje različitosti i inkluzije, kao što je korišćenje platformi društvenih medija za deljenje priča i iskustava koja promovišu razumevanje i poštovanje različitih kultura i porekla

Ovo može pomoći da obuka bude angažovanija i relevantnija za ciljnu grupu, da se stvori osećaj zajednice i pripadnosti ciljnoj grupi i da se razviju veštine digitalne pismenosti, istovremeno promovišući razumevanje i poštovanje različitih kultura i porekla.

5. Metodološki vodič

Metodološki vodič se može koristiti kao referenca i vodič za profesionalce koji rade sa ugroženim osobama koje pate od socijalno-radne isključenosti. Prateći sveobuhvatan i integrativni pristup iznet u vodiču, profesionalci mogu da upare veštine, aspiracije, interesovanja i očekivanja ciljnih grupa projekta sa potrebama kompanija na lokalnom nivou.

Korišćenje vodiča može pružiti nekoliko prednosti projektnim partnerima i drugima, uključujući:

1. Vođenje razvoja programa i usluga: metodološki vodič može pružiti profesionalcima strukturiran pristup dizajniranju i implementaciji njihovih programa i usluga. Prateći vodič, oni mogu da osiguraju da su njihovi programi i usluge zasnovani na dokazima, delotvorni i da zadovoljavaju specifične potrebe ciljne grupe.

2. Poboljšanje efikasnosti rada i socijalnih usluga: praćenjem sveobuhvatnog i integrativnog pristupa, profesionalci mogu pružiti efikasniji rad i socijalne usluge osobama u nepovoljnom položaju. Ovo može pomoći da se poboljša njihova zapošljivost i društvena integracija, što vodi do ispunjenijeg života.

3. Povećanje odgovornosti i transparentnosti: praćenjem strukturirane metodologije, profesionalci mogu povećati transparentnost i odgovornost u svom radu sa osobama u nepovoljnom položaju. Mogu da ga koriste da jasno komuniciraju zainteresovanim stranama koji su njihovi ciljevi, kako planiraju da ih postignu i kako će meriti uspeh. Ovo može pomoći u izgradnji poverenja sa zainteresovanim stranama i osigurati da se usluge pružaju pravično i transparentno.

4. Unapređenje razmene znanja i saradnje među profesionalcima: metodološki vodič se može koristiti kao osnova za razmenu znanja i saradnju između profesionalaca i drugih organizacija koje rade sa istom ciljnom grupom. Prateći zajedničku metodologiju, profesionalci mogu da identifikuju i dele najbolje prakse i uporede rezultate, što dovodi do poboljšanih usluga i rezultata za ciljnu grupu.

5. Pružanje okvira za praćenje i evaluaciju programa i usluga: koristeći vodič, profesionalci mogu prikupiti podatke i proceniti efikasnost i uticaj svojih programa i usluga na ciljnu grupu, te izvršiti sva potrebna prilagođavanja.

6. Ušteda vremena i resursa: korišćenjem sveobuhvatnog i integrativnog pristupa navedenog u vodiču, profesionalci mogu uštedeti vreme i resurse izbegavajući dupliranje napora i fokusirajući se na efikasne strategije za koje je dokazano da rade.

Sve u svemu, metodološki vodič može biti dragoceno sredstvo za profesionalce koji rade sa pojedincima u nepovoljnom položaju, pomažući da se poboljša efikasnost rada i socijalnih usluga, unapređujući razmenu znanja i saradnju, povećavajući odgovornost i transparentnost i štedeći vreme i resurse.

Saveti za izvođenje — Strukturna implementacija i metodologija (Faktori uspeha)

Iskustvo projekta proizvelo je niz zapažanja vezanih za strukturnu implementaciju, koja su ovde definisana kao faktori uspeha i grupisana u šest glavnih kategorija primenljivih na sve ciljne grupe obuhvaćene projektom VICTORUPESI. U osmišljavanju ovih faktora uspeha, fokus je stavljen na komponente koje mogu doprineti poboljšanju društvene inkluzije pojedinaca, omogućavajući im da aktivno učestvuju i neometano stiču nove veštine, što je čvrsto utkano u VICTORUPESI program. Po potrebi za neke od vulnerabilnih grupa su dodatno precizirani detaljniji elementi u vezi sa implementacijom VICTORUPESI programa.

Promovisati celoživotno učenje: podstaknite pojedince da prihvate celoživotno učenje negovanjem kulture koja vrednuje kontinuirani razvoj veština i lični rast.

Identifikovati jaz u veštinama: sprovedite procene nedostataka u veštinama da biste identifikovali oblasti u kojima pojedincima može biti potrebna dodatna obuka ili podrška kako bi unapredili svoje veštine i povećali svoju društvenu uključenost.

Obezbediti pristupačne mogućnosti za obuku: osigurajte pristupačnost i inkluzivnost uzimajući u obzir faktore kao što su fizička dostupnost, jezičke barijere i različiti stilovi učenja. Ponudite fleksibilne opcije učenja kao što su onlajn kursevi, večernji časovi ili programi sa skraćenim vremenom rada.

Ponuditi okruženje za učenje koje podržava: stvorite bezbedno okruženje za učenje koje podstiče aktivno učešće, otvorenu komunikaciju i međusobno poštovanje. Negujte osećaj pripadnosti i uključenosti kod svih učesnika.

Podsticati saradnju i vršnjačko učenje: stvorite mogućnosti za pojedince da sarađuju, dele znanje i uče jedni od drugih. Vrpnjačko učenje može poboljšati sticanje veština i promovisati društvenu interakciju i angažovanje zajednice.

Prilagoditi obuku individualnim potrebama: prepoznajte jedinstvene individualne potrebe i preferencije učenja. Obezbedite personalizovane planove obuke uzimajući u obzir različite faktore kao što su tempo učenja, preferirani stilovi učenja, lični ciljevi itd.

Metodologija korišćena u projektu VICTORUPESI je posebno pripremljena i sa stanovišta osoba sa invaliditetom kao ciljne grupe (videti IO4 Upravljanje raznovrsnošću). Osobe sa složenim ličnim statusima koji mogu uključivati probleme mentalnog zdravlja i intelektualne smetnje igraju značajnog partnera pri definisanju metodičkog pristupa u takvoj obuci. Svaki pojedinac je jedinstven, a mentori/treneri moraju unapred da istraže nivo znanja, veština i oblasti veština na kojima bi bilo korisno raditi u budućnosti. Pristup usredsređen na osobu i planiranje na individualnom nivou su neizbežni kada se pravi individualizovani plan koji promovise postavljanje SMART ciljeva za lični život. Međutim, prema preduslovu pune uključenosti pod motom „ništa o nama bez nas“, metodološki pristup u takvoj obuci treba da koristi i/ili uključuje radionice koje omogućavaju participativni i grupni rad kako bi se definisala struktura obuke koja se zasniva na motivacionim elementima koji počivaju na podršci vršnjaka. U ovom smislu malo starija populacija je još ranjivija jer je zvanična stručna obuka za njih već završena tako da sticanje novih veština u skladu sa strukturiranim planom stručne obuke sa ciljevima i ciljevima učenja treba da uključi pristup unutar različitih nivoa (organizovanje vežbi po nivou, planiranje aktivnosti sa opcijom od lakih do složenih). Na taj način obuka razvijena u projektu može pomoći da se pripremi za zvaničnu stručnu obuku koju ne nudi javno školstvo kada govorimo o populaciji starijoj od 26 godina.

Iz iskustva izvučenog iz ovog projekta, čini se da još uvek postoje druge kategorije socijalno isključenih ljudi koje su nedovoljno istražene i kojima je potrebna pažnja. Na primer, deca zatvorenika moraju da nose stigmiju svojih roditelja, kao što smo primetili i takođe kao što je navedeno u sledećem članku. Takođe, ponekad darovitu decu isključuju vršnjaci koji ih vide kao čudne.

Verujemo da isključene ljude treba podsticati da koriste primere.

Ovaj put obuke ima za cilj ne samo da ponudi teške veštine (digitalne veštine ili znanje o zakonima, pravima i obavezama), već i meke veštine, tako da je važno garantovati kompletan nastavni plan i program i prisustvo iskusnih fasilitatora. Pored toga, treba naglasiti da povećanje mekih veština učesnika može da im omogući da efikasnije steknu čvrste veštine. Pre svega, ovaj VET program predstavlja priliku za samorefleksiju, osnaživanje i deljenje sigurnog prostora sa drugim ljudima, kako učesnicima tako i trenerima. Ako je okruženje adekvatno i ljudi se osećaju opušteno, moguće je razviti čvrste veštine kao što su digitalne veštine korisne za traženje posla i ulazak na tržište rada.

U Španiji je u implementaciji VICTORUPESI programa primenjen sveobuhvatan pristup orijentisan ka ličnosti, uzimajući u obzir individualne potrebe svakog korisnika (obrazovanje, znanja i veštine, prethodno

profesionalno iskustvo, znanja, interesovanja, itd.) kako bi ih pripremili za integraciju ili reintegraciju na tržište rada ili pristup specifičnim putevima obuke.

Početni program obuke je redizajniran kako bi se prilagodio potrebama naše ciljne grupe, eliminišući neke delove i pojačavajući neke druge. Prvi korak u ovom procesu prilagođavanja bio je pregled materijala i odabir onih tema, sadržaja obuke, praktičnih aktivnosti i dinamike koje smatramo najefikasnijim za postizanje cilja: poboljšanje zapošljivosti.

Individualne i grupne aktivnosti trenerskih krugova ojačale su iskustvo učenja i osigurale konzistentnost tema.

Za uspešnu implementaciju programa stvaranje okruženja za učešće i saradnju bilo je ključni aspekt. U tom smislu, pogodno je raditi sa malim pilot grupama od najviše 5-6 učesnika sa zajedničkim potrebama obuke i podrške kako bi se stvorilo okruženje samopouzdanja, postiglo aktivno angažovanje učesnika i omogućila razmena iskustava i međusobno učenje.

Konačni cilj programa obuke je da pomogne učesnicima da steknu veštine zapošljavanja i opreme se samopouzdanjem i motivacijom da se suoče sa procesom ponovnog uključivanja u posao.

Program trenerskih krugova je bio strukturiran u sledećim tematskim sesijama:

IAZOVNI: grupno razmišljanje o zajedničkim izazovima (učesnici u grupi za razmišljanje dele emocionalne, obrazovne, kulturne i fizičke izazove sa kojima se suočavaju da bi pristupili zaposlenju, a na kraju radimo na otkrivanju zajedničkih izazova za sve učesnike)

POTREBE: mapiranje primarnih ličnih veština vezanih za posao i identifikovanje nedostataka u veštinama

AKCIONI PLANOVI: učesnici se uključuju u dizajniranje sopstvenog „ličnog akcionog plana“ shvaćenog kao neka vrsta „ugovora“ sa samim sobom koji sadrži strategiju koju treba slediti za postizanje ličnih ciljeva (SMART ciljevi) i dinamiku o tome kako da prevaziđu različite prepreke i šta mogu ispuniti da bi postigli ciljeve definisane u svojim ličnim akcionim planovima

Svaki učesnik predstavlja svoj Akcioni plan ostalima. Ove prezentacije se koriste da stimulišu učesnike da pričaju o budućnosti, izazovima sa kojima smatraju da moraju da se suoče i kako misle da mogu da se nose sa njima.

Konačni cilj programa trenerskih krugova je osnaživanje učesnika za proaktivniji i svesniji stav da se vrate na tržište rada. Za ovo je od ključnog značaja da se učesnicima obezbede resursi i alati za samorefleksiju i samoevaluaciju svojih veština u smislu prednosti koje imaju i slabosti sa kojima se moraju suočiti da bi poboljšali svoju zapošljivost.

VICTORUPESI metodologija obuhvata više faza i zaista je važno da se svakoj fazi posvetiti pažnja da se efikasno primeni, a to podrazumeva stavljanje u središte aktivnosti ciljne grupe sa kojom radite. Šta to znači? Gledamo osobu u njenom kontekstu, sa njom priče iz koje su se rodile neke potrebe. Potrebe delimo na emocionalne, finansijske, socijalne i obrazovne. Nakon što se osvrnemo na društveni, politički i ekonomski kontekst područja i regiona u kojem se osoba nalazi i razvijemo odnose i partnerstva sa mogućim poslodavcima, saznajemo koje su njihove potrebe u oblasti radnih zahteva, a iz čega možemo razumeti kakve veštine treba da poseduje budući zaposleni. U slučaju da neke od žena stranog porekla imaju te veštine i znanja, ali nisu emotivno spremne da uđu na tržište rada, pružamo samo podršku trenerskih krugova, da im damo hrabrost i emocionalne resurse da se prilagode kulturi kompanije i može preskočiti ostale module. U slučaju da im nedostaju teške veštine, identifikujemo ih i pružamo kompletnu

obuku. Ako joj je u skladu sa industrijom potrebna tehnička obuka ili pokušava da pronade posao i razvije svoju karijeru, povezujemo je sa akreditovanim centrom za obuku kako bi naučila o tom zanimanju u švedskom kontekstu.

Korak napred — Strukturna implementacija i metodologija (faktori uspeha)

- neke ideje za rad na daljoj razradi i primeni programa VICTORUPESI (predlozi kao nadogradnja za budući razvoj i implementaciju)

Proceniti i prepoznati ishode učenja: implementirati sistem za procenu i priznavanje ishoda učenja pojedinaca koji su stekli nove veštine. Pokušati da se obezbede sertifikati ili kvalifikacije koje će poslodavci i društvo priznati i ceniti.

Obezbediti praktične mogućnosti za primenu: ponuditi prilike za praktičnu obuku gde pojedinci mogu primeniti novostečene veštine u kontekstu stvarnog sveta. Ovo može uključivati stažiranje, šegrtovanje, posmatranje na radnom mestu ili volontiranje.

Obezbediti mentorstvo i podučavanje: ponuditi programe mentorstva i podučavanja gde iskusni pojedinci mogu da vode i podrže učenike u sticanju novih veština. Mentori mogu pružiti vredne uvide, savete i mreže za poboljšanje društvene uključenosti.

Saradnja sa poslodavcima: uspostaviti partnerstva sa lokalnim poslodavcima kako bi se uskladili programi obuke sa potrebama industrije i obezbedile mogućnosti zapošljavanja ili radnog iskustva. Angažovati poslodavce u dizajniranju i pružanju obuke kako bi se osigurala relevantnost i poboljšali rezultati zapošljavanja.

Saveti za izvođenje — Pristup u smislu ciljnih grupa

Raznolika ciljna grupa projekta, koja uključuje osobe u nepovoljnom položaju klasifikovane u šest kategorija (migrantkinje, dugotrajno nezaposleni, osobe u zatvoru sa lakšim kaznama, osobe sa invaliditetom, žene sa aspergerovom dijagnozom i žene u ruralnim područjima), može imati jedinstvene potrebe kada je u pitanju razvoj stručnih veština i pristup mogućnostima za zapošljavanje. Detaljniji opisi i pristupi su razrađeni u Vodiču za mapiranje postojećih praksi i metodologije.

U nastavku se razmatra nekoliko aspekata svake ciljne grupe kroz prizmu problemi/potrebe, rešenja i dostignuća.

Ovi aspekti su odabrani procenom uticaja na održivost i implementaciju rezultata VICTORUPESI projekta.

1. MIGRANTKINJE

U Švedskoj imidž migrantkinja nije tako pozitivan i mnoge institucije i kompanije i dalje ih viktimiziraju, razmatrajući iz njihove tačke gledišta potencijal koje te žene imaju. Zato je naša misija da iznesemo na videlo kvalitete i dodatnu vrednost koju ove žene mogu doneti švedskom društvu. Budući da je mentalitet da su migrantkinje, izolovane, siromašne žene, nepismene i sa strahom od društva, javne politike i mere grade se samo u smislu pružanja usluge da pokriju osnovne potrebe, a ne posmatraju osobu kao celinu niti načine na koje ta osoba može doneti promenu, pa čak i doprinos lokalnoj zajednici. Dakle, naše zapažanje je da bez obzira koliko je vešta ili emocionalno pripremljena osoba koju u našim projektima pokušavamo da podržimo, ako opšti mentalitet stavlja ovu osobu u kutiju, onda je to spoljni faktor koji nije više u moći te osobe da ga promeni. Stoga, važan rad u ovoj intervenciji su i neke aktivnosti na suzbijanju stereotipa i

menjanju ograničavajućih uverenja društva i zajednice u koje pokušavamo da integrišemo naše ciljne grupe.

Problem/Potreba: Migrantkinje u Švedskoj se suočavaju sa negativnim stereotipima i viktimizacijom, što rezultira ograničenim mogućnostima i društvenim priznanjem njihovog potencijala. Javne politike se često fokusiraju na pružanje osnovnih usluga bez razmatranja holističkih sposobnosti i doprinosa koje ove žene mogu dati društvu. Ove žene mogu biti izolovane, marginalizovane i percipirane kao da nemaju veštine, što dodatno čini njihove izazove u integraciji i osnaživanju, te da se ova neželjena situacija ili neosnovano uverenje nastavi i produžava.

Rešenje: Da bismo odgovorili na izazove sa kojima se suočavaju migrantkinje u Švedskoj, neophodan je višestruki pristup koji dovodi u pitanje stereotipe i osnažuje ove žene

- Programi osnaživanja: Dizajnirati i implementirati programe koji se fokusiraju na izgradnju samopoštovanja, veština i samopouzdanja migrantkinja. Ovi programi mogu uključivati stručnu obuku, učenje jezika, razvoj liderstva i kulturnu orijentaciju.
- Obuka kulturološke osetljivosti: Održavati sesije obuke za institucije, kompanije i zajednice kako bi se podigla svest o kulturnim razlikama i borba protiv stereotipa. Ovo može dovesti do inkluzivnijih praksi i perspektiva.
- Angažovanje zajednice: Podsticanje interakcije između migrantkinja i lokalne zajednice kako bi se pokazale njihove veštine, talenti i doprinosi. Kolaborativne inicijative mogu pomoći da se razbiju barijere i izgradi razumevanje.
- Mentorstvo i uzori: Povezati migrantkinje sa uspešnim pojedincima koji imaju slično poreklo. Pozitivni uzori mogu inspirisati i pokazati da je uspeh dostižan.
- Zagovaranje i promena politike: Raditi sa kreatorima politike kako bi se zalagalo za politike koje prepoznaju potencijal migrantkinja i obezbeđuju puteve za njihovu integraciju i uspeh. Podsticanje holističkih pristupa umesto fokusiranja samo na osnovne potrebe je ključno.
- Mediji i komunikacija: Razviti medijske kampanje koje ističu dostignuća i priče migrantkinja. Pozitivni narativi mogu dovesti u pitanje stereotipe i prominiti percepciju javnosti.

Postignuća: Primena ovih rešenja može dovesti do nekoliko pozitivnih dostignuća

- Osnaženi pojedinci: Migrantkinje koje učestvuju u programima osnaživanja će steći veštine, samopouzdanje i znanja neophodna za uspešnu integraciju i doprinos društvu.
- Promenjena percepcija javnosti: Kroz angažovanje zajednice, obuku i medijske kampanje, negativni stereotipi se mogu dovesti u pitanje, što dovodi do pozitivnije percepcije sposobnosti žena migrantkinja.
- Povećane mogućnosti: Kako se društvene perspektive menjaju, migrantkinje mogu dobiti pristup boljim prilikama za posao, obrazovanje i društveni angažman, što dovodi do poboljšanja kvaliteta života.
- Raznoliko i inkluzivno društvo: Prepoznavanje potencijala migrantkinja može dovesti do raznovrsnijeg i inkluzivnijeg društva koje vrednuje i koristi doprinose svih svojih članova.
- Poboljšanja politike: Napori zastupanja mogu dovesti do promena u javnim politikama koje se bave holističkim potrebama migrantkinja, promovišući njihovo osnaživanje i integraciju.
- Ojačane zajednice: Uključivanje migrantkinja u inicijative zajednice može dovesti do jačih društvenih veza, većeg međukulturalnog razumevanja i kohezivnijeg društva.
- Na kraju, cilj je da se razbiju barijere i ograničavajuća uverenja koja ometaju integraciju i uspeh migrantkinja u švedskom društvu. Ističući njihove sposobnosti, veštine i doprinose, Švedska može da iskoristi potencijal ovih žena, stvarajući inkluzivniju, raznovrsniju i prosperitetniju naciju.

Preporuke koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji

Pristup samousmerenog učenja u našoj organizaciji je „učenje u divljini“, posebno za usvajanje jezika, što uključuje šetnju po parkovima ili aktivnosti u zajednici sa komšijama ili prijateljima, gde koristite priliku da uključite izvorne govornike u podučavanje lokalnog jezika. Takođe, iz perspektive trenerskih krugova, krug izvrsnosti, koji se pruža učesnicima u drugom trenerskom krugu, pomaže u identifikaciji unutrašnjih (emocionalnih) resursa koji kasnije igraju ulogu pozitivnog sidra za prevazilaženje bilo kakvih prepreka, a to može biti pristup samoučenju za uspeh u bilo kojoj teškoj situaciji, tranziciji ili intenzivnim emocijama, izazvanim intervjuom, evaluacionim sastancima sa liderima, ili čak za bolji rad u timu.

Neka zapažanja u kontekstu ostalih kategorija ciljnih grupa prema situaciji u Švedskoj

U Švedskoj je istinski teško dobiti posao jer je konkurencija zaista velika i prioritet se daje meštanima i ljudima koji dolaze preko ličnih preporuka. Zbog toga je uistinu važno da proširite svoj društveni kapital i učestvujete u što više networking događaja kako biste upoznali lokalno stanovništvo i kako bi vas neko ko već ima poštovanje u lokalnoj zajednici preporučio za posao.

2. DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

Primarnu ciljnu grupu u Španiji predstavljaju dugotrajno nezaposlena lica (DNL).

Među dugotrajno nezaposlenima, sa višim stepenom ugroženosti su niskokvalifikovani odrasli stariji od 45 godina i mladi ljudi sa niskim nivoom obrazovanja i obuke. To znači da njihove radne veštine ne zadovoljavaju potrebe tržišta rada, pa su ciljne grupe koje su razmatrane u aktivnostima VICTORUPESI obuke u Španiji i korisnici pilot kurseva sprovedenih u fazi testiranja bili: DNL niskokvalifikovani mladi ljudi mlađi od 30 godina sa nižim obrazovnim nivoima i DNL niskokvalifikovani odrasli preko 45 godina.

Stručna obuka i radna orijentacija obezbijedena u projektu usmerena je na poboljšanje zapošljivosti ove ciljne grupe koristeći sveobuhvatan, fleksibilan pristup orijentisan na potrebe tržišta rada.

Problem/Potreba: Dugotrajno nezaposlena lica (DNL) predstavljaju jedan od najozbiljnijih problema na španskom tržištu rada (u 2022. godini stope referentne za dugotrajnu nezaposlenost su bile druge najviše od svih zemalja članica EU).

Dugotrajno nezaposleni suočavaju se sa višestrukim preprekama u integraciji ili ponovnoj integraciji na tržište rada. Među ključnim faktorima koji ograničavaju DNL u zapošljivosti su:

- Nedostatak informacija o tržištu rada i nedostatak ili zastarelost veština potrebnih na trenutnom tržištu rada
- Hronizacija mnogih situacija nezaposlenosti zbog toga što su ljudi duže bez posla, manja je verovatnoća da će ponovo naći posao
- Diskriminacija na tržištu rada na osnovu starosti, pola, kulturnog i migrantskog porekla, itd.
- Erozija veština, samopouzdanja i motivacije, kao i pad društvenih odnosa tokom dužih perioda nezaposlenosti
- Rizik od obeshrabrenja i pada u neaktivnost kao rezultat neuspešnog traženja posla
- Dugotrajna nezaposlenost može negativno uticati na fizičko, psihičko i emocionalno zdravlje ljudi i dobit osoba koje traže posao, što dovodi do začaranog kruga
- Nedovoljna i neadekvatna podrška zaposlenih i socijalnih službi dugotrajno nezaposlenima
- Nedostatak investicija koje ograničavaju otvaranje novih radnih mesta i nedostatak odziva na tržištu rada

Rešenje: Da bi se odgovorilo na izazove sa kojima se suočavaju dugotrajno nezaposleni, potreban je sveobuhvatan i višestruki pristup, koji bi uključivao razvoj veština i obuku, aktivnu politiku tržišta rada, borbu protiv diskriminacije, psihosocijalnu podršku i savetovanje za osobe koje traže posao, unapređene socijalne usluge, otvaranje radnih mesta i ekonomska ulaganja

Postignuća: Rešavanjem različitih potreba dugotrajno nezaposlenih, društvo može raditi na smanjenju stope nezaposlenosti i stvaranju inkluzivnijeg i prosperitetnijeg tržišta rada. Ovo može uključivati dostignuća kao što su:

- Povećana zapošljivost: DNL će imati poboljšan pristup informacijama, razvoju veština i uslugama podrške, čineći ih konkurentnijim na tržištu rada
- Smanjena dugoročna nezaposlenost: uz aktivnu politiku tržišta rada i ulaganja u otvaranje novih radnih mesta, stope dugoročne nezaposlenosti mogu se smanjiti, što dovodi do poboljšanja ekonomskih rezultata
- Poboljšano blagostanje: pružanje psihosocijalne podrške i rešavanje problema mentalnog zdravlja može pozitivno uticati na sveukupno blagostanje onih koji traže posao, prekidajući negativni ciklus dugotrajne nezaposlenosti
- Inkluzivna i raznovrsna radna snaga: borba protiv diskriminacije na tržištu rada može rezultirati inkluzivnijom i raznolikijom radnom snagom, od čega će imati koristi i poslodavci i zaposleni
- Jača ekonomija: smanjenje dugoročne nezaposlenosti može dovesti do povećanja ekonomske produktivnosti i stabilnosti, što je od koristi za društvo u celini

Preporuke koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji

Dugotrajno nezaposleni suočavaju se sa višestrukim preprekama za integraciju ili reintegraciju na tržište rada. Među ključnim faktorima koji ograničavaju zapošljivost DNL-a je nedostatak veština ili zastarele veštine potrebne na trenutnom tržištu rada. Ljudi sa niskim kvalifikacijama su skloniji nezaposlenosti ili neformalnom zaposlenju.

Postoji jasna neusklađenost između veština DNL-a i veština koje zahtevaju kompanije, što znači da je sticanje novih veština kroz programe prekvalifikacije i usavršavanja od suštinskog značaja za zamenu zastarelih veština koje više nisu relevantne za stvarno tržište rada.

Među preporukama koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose socijalno-radnoj inkluziji DNL su:

- Pružiti mogućnosti za obuku kako bi se prilagodili zahtevima sektora i kompanija sa nedostatkom radne snage na lokalnom nivou
- Obezbediti individualizovano vođenje i mere podrške u razvoju procesa obuke
- Promovisati obuku u ključnim veštinama zapošljivosti, kao što su digitalne i meke veštine, kako bi se nosili sa kontinuiranim procesom promene i transformacije kompanija
- Podsticati saradnju u formi multiagentskog partnerstva sa poslodavcima i drugim privatnim i javnim institucijama kako bi se efikasno podržala obuka i pristup zapošljavanju DNL
- Unaprediti pristupe učenja zasnovanog na radu kao što su učenje na radnom mestu ili programi obuke na poslu
- Holistička, individualizovana i integralna podrška DNL jer se pokazalo da pojedinačne izolovane mere, kao što je samo obuka, nisu efikasne

Dugotrajna nezaposlenost pogađa različite ljude jer je sastav dugotrajno nezaposlenih grupa veoma heterogen. Ova raznolikost situacija zahteva podršku prilagođenu potrebama svake osobe. Iskustvo projekta sugerira da su potrebni intenzivni, sveobuhvatni i individualizovani pristupi podrške kako bi se efikasno pomoglo dugoročno nezaposlenima da steknu nove veštine koje poboljšavaju njihovu zapošljivost.

3. LJUDI U ZATVORU SA LAKŠIM KAZNAMA

Primarna ciljna grupa u Rumuniji bili su zatvorenici sa lakšim kaznama.

Problem/Potreba: Zatvorena populacija u Rumuniji i drugde suočava se sa različitim izazovima u vezi sa njihovim obrazovanjem i tranzicijom nazad u društvo nakon puštanja na slobodu. Zatvorene osobe su često nedovoljno istražena grupa i postoji potreba za efikasnim pristupima učenju odraslih koji bi podržali njihovu uspešnu reintegraciju u društvo. Ključni izazovi uključuju:

Ograničene mogućnosti obrazovanja: Mnogi zatvorenici mogu imati ograničen pristup obrazovanju i obuci tokom boravka u zatvoru, što dovodi do praznina u njihovom znanju i veštinama.

Slabo IT iskustvo: prošlo IT iskustvo zatvorenika može biti slabo, što predstavlja izazov da se prilagode digitalnom svetu i modernim tehnologijama po puštanju na slobodu.

Relevantnost i motivacija: da bi se zatvorenici koji uče efikasno angažovali i podržali, obrazovanje i obuka koje se pružaju treba da budu relevantni za njihove potrebe i ciljeve, a oni interno motivisani da uče.

Prelazak na slobodu: zatvorenici koji prelaze u nove uloge kao slobodni pojedinci suočavaju se sa jedinstvenim izazovima u prilagođavanju društvu, pronalaženju zaposlenja i ponovnoj izgradnji svojih života.

Rešenje: Da bismo odgovorili na potrebe zatvorenika i podržali njihovu tranziciju nazad u društvo, trebalo bi primeniti prilagođen i sveobuhvatan pristup učenju odraslih:

Individualizovani planovi učenja: prepoznajući da učenici u zatvoru imaju različite pozadine i iskustva, obrazovanje i obuka treba da budu prilagođeni na osnovu njihovih specifičnih potreba, veština i interesovanja.

Iskustveno učenje: uključivanje praktičnih aktivnosti može pomoći zatvorenicima da uče radeći i da steknu relevantne veštine koje se mogu primeniti nakon puštanja na slobodu.

Relevantnost i postavljanje ciljeva: osiguranje da je obrazovni sadržaj relevantan za stvarne životne situacije i ciljeve zatvorenika može povećati njihovu motivaciju za učenje. Podsticanje da postavljaju lične i profesionalne ciljeve pomoći će da se podstakne osećaj usmerenosti i svrhe.

Integracija prethodnog iskustva: priznavanje i uključivanje prethodnog osnovnog znanja i životnog iskustva učesnika u materijale za kurs može poboljšati njihovo iskustvo učenja i učiniti koncepte povezanim.

Podržavajuće okruženje za učenje: stvaranje bezbednog okruženja za učenje koje pruža podršku u kojem se zatvorenici osećaju poštovanim i ovlašćenim da preuzmu vlasništvo nad svojim učenjem je ključno za njihov uspešan razvoj.

Obuka životnih veština: zajedno sa tehničkim veštinama, pružanje obuke životnim veštinama može pomoći zatvorenicima da razviju osnovne kompetencije, kao što su rešavanje problema, komunikacija i donošenje odluka, koje su dragocene u njihovom prelasku na slobodu.

Postignuća: Sprovođenje dobro osmišljenog pristupa učenju odraslih prilagođenog jedinstvenim potrebama zatvorenika može dovesti do nekoliko pozitivnih ishoda:

Poboljšana zapošljivost: pružanjem relevantne i praktične obuke za veštine, zatvorenici mogu povećati svoju zapošljivost i izgleda za posao nakon puštanja na slobodu, smanjujući verovatnoću recidiva.

Povećano samopouzdanje: podržavajuće okruženje za učenje koje prepoznaje i vrednuje iskustva zatvorenika može povećati njihovo samopouzdanje i osećaj sopstvene vrednosti.

Uspesna reintegracija: opremanje zatvorenika osnovnim životnim veštinama i tehničkim znanjem može olakšati glatkiju tranziciju u društvo i povećati njihove šanse da vode produktivan život kao slobodni pojedinci.

Smanjen recidivizam: pružanje smislenog obrazovanja i obuke tokom zatvora može doprineti smanjenju stope recidivizma, što je od koristi i pojedincima i društvu.

Oснаženi učenici: naglašavanje unutrašnje motivacije i vlasništva nad njihovim učenjem može osnažiti zatvorenike da preuzmu odgovornost za svoj lični i profesionalni razvoj, postavljajući ih na pozitivan put za budućnost.

Preporuke koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji

Čini se da je pristup zatvorenicima u Rumuniji, a verovatno i drugde, nedovoljno istražen sektor, što sugerišu različiti istraživački članci: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1748895807072476>

Pre početka rada na IO1 i IO2, razmišljali smo o tome koja bi od sadašnjih znanja o učenju odraslih bilo najbolje primeniti i pošli smo od sledećih osnovnih principa:

(detaljno opisano ovde: <https://www.wgu.edu/blog/adult-learning-theories-principles2004.html#openSubscriberModal>)

1. Odrasli se sami usmeravaju	
2. Odrasli uče radeći	
3. Odrasli žele relevantnost	
4. Odrasli koriste iskustvo	
5. Odrasli procesuiraju svojim čulima	
6. Odrasli cene ponavljanje	
7. Odrasli usmeravaju sopstveni razvoj	
8. Odrasli napreduju sa postavljanjem ciljeva	
9. Odrasli uče drugačije od dece	
10. Odrasli zahtevaju vlasništvo	

Prepostavili smo da su zatvorenici ljudi sa normalnim psihofizičkim sposobnostima, pa bi teorije učenja za odrasle trebalo da rade. Od svih deset principa, najvažniji bi trebalo da bude broj 10 (sklonost ka unutrašnjoj motivaciji; a ne eksterno) u kombinaciji sa željom da se uči prilikom prelaska u nove uloge (od zatvorenika do slobodnog čoveka). Najizazovniji princip je broj 4, jer će svi oni imati tendenciju da koriste svoje prethodno IT iskustvo koje je slabo. Dakle, svaki opis materijala za kurs treba nekako da se odnosi na prethodno osnovno znanje i životna iskustva učesnika.

Sve u svemu, fokusiranje na jedinstvene potrebe i principe učenja odraslih, posebno princip 10 (unutrašnja motivacija) i uvažavanje njihovih prošlih iskustava, može biti od ključnog značaja u podršci obrazovanju i reintegraciji populacije koja je na odsluženju zatvorske kazne. Čineći to, društvo može doprineti prekidu zatvorskog kruga i promovirati pozitivne promene za pojedince koji traže drugu šansu.

4. OSOBE SA INVALIDITETOM

Problem/Potreba: Osobe sa invaliditetom se suočavaju sa brojnim preprekama kada je u pitanju tržište rada: pristup obrazovanju i obuci, predrasude o invaliditetu, diskriminacija i različiti nivoi zaštite u zakonima o radu.

Rešenje: Zapošljavanje i profesionalna rehabilitacija je pravo lica sa invaliditetom na pojedinačne usluge u obimu, na način i u trajanju definisanom planom rehabilitacije. Rehabilitacija pri zapošljavanju obuhvata usluge koje se pružaju sa ciljem da se osoba sa invaliditetom pripremi za odgovarajući posao, zaposli, zadrži posao i napreduje ili promeni profesionalnu karijeru. Vrste usluga rehabilitacije pri zapošljavanju mogu uključivati (između ostalog): praćenje i stručnu pomoć u obuci i obrazovanju.

Postignuća: Kako se svodi na inkluziju u obrazovanju uopšte, nacionalna strategija ima za cilj sveobuhvatan pristup na svim nivoima inkluzije za OSI koji uključuje široku lepezu elemenata inkluzije koji se mogu opisati kao „obezbeđivanje jednakih mogućnosti za upis u svim obrazovnim programima i promocija većeg uključivanja osoba sa invaliditetom u redovne oblike obrazovanja i obuke”. Međutim, u odrasloj dobi, a posebno nakon 26 godina, uključenost u stručno obrazovanje je niža. U tom smislu institucije i programi za inkluziju su, i treba da rade kao, posrednik u procesu individualnog planiranja kroz rehabilitacione programe i da promovišu uključivanje u VET i CVET programe.

Preporuke koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji

Jedan od programa koji za cilj ima obezbeđivanje socijalne inkluzije su takozvani „Programi socijalne inkluzije” koji uključuju osobe sa invaliditetom sa trenutnim statusom nezaposlenosti. Pošto je ovo oblik statusa invalidnosti koji nije trajan, programi kao što je VICTORUPESI pristup su važan deo za izgradnju i proširenje postojećih mekih i tvrdih veština kako bi se pronašla rešenja da li se upisati u CVET ili VET program, re-ulazak u proces rehabilitacije ili pronalaženje odgovarajuće pozicije na tržištu rada. I programi socijalne inkluzije i procesi profesionalne rehabilitacije uključuju opcije za prekvalifikaciju i obuku za posao, međutim, potrebni su širi naponi za podizanje svesti među poslodavcima da bi se povećala osetljivost za zapošljavanje osoba sa invaliditetom na širem nivou. Digitalna era se neizbežno ugradila u sve oblasti učenja, rada i usluga u okviru kojih bi takvi programi obuke bili neophodni za budućnost da bi se postiglo puno učešće u društvo zbog rastuće pretnje isključenosti digitalnog jaza i digitalne isključenosti. Ugrađivanje digitalnih kompetencija za unapređenje veština mora biti povezano sa stvarnom životnom situacijom svake osobe kako bi se samostalno kretala kroz novorazvijene i/ili digitalizovane usluge koje im pomažu da se bolje uključe u društvo u okviru posla, zdravlja i slobodne aktivnosti.

5. ŽENE SA ASPERGEROVOM DIJAGNOZOM

TG1 u Italiji uključuje žene sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom.

Problem/Potreba: Žene sa visokofunkcionalnim autizmom i drugim intelektualnim invaliditetom suočavaju se sa dvostrukom diskriminacijom zbog svog pola i invaliditeta. Često su tokom života doživljavali patnju i isključenost. Postoji potreba da regruteri i fasilitatori budu adekvatno obučeni o ovoj specifičnoj ciljnoj grupi i kako da im pristupe i da ih podrže.

Rešenje: Rekrutacija igra ključnu ulogu u postavljanju temelja za efikasnu implementaciju. Neophodno je odabrati homogenu ciljnu grupu i stvoriti bezbedno okruženje u kome će se svaki učesnik osećati prijatno da deli svoja razmišljanja i pitanja i stiče nove veštine. Da bi odgovorili na specifične potrebe žena sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom, regrutatori i fasilitatori bi trebalo da prođu obuku koja će ih osposobiti sa znanjem i razumevanjem jedinstvenih izazova sa kojima se ova grupa suočava. Takođe je neophodno održavati i pomagati učesnike na putu obuke. Ovo se odnosi na dosta detalja u planiranju treninga (kao što su fizički prostor, raspoloživi alati, dani i sati nastave...), ali pre svega za dobar rezultat treninga zaslužni su treneri i fasilitatori, koji moraju da stvore pravo okruženje i da pronađu ključ za pristup svakoj osobi u učionici.

Postignuća: Pružajući adekvatnu obuku i podršku, regrutatori i fasilitatori mogu napraviti značajnu razliku u životima žena sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom. Sve u svemu, dostignuća se vrte oko stvaranja okruženja podrške, rešavanja specifičnih potreba i osnaživanja žena sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom. Prepoznavanjem i prihvatanjem njihovih jedinstvenih izazova, regruteri i fasilitatori mogu doprineti njihovom ličnom i profesionalnom razvoju, na kraju rušeći barijere i smanjujući diskriminaciju.

Preporuke koje će pomoći u sticanju novih veština koje doprinose punoj socijalnoj inkluziji

- Povećana inkluzivnost: regrutovanje homogene ciljne grupe i stvaranje bezbednog okruženja sa podrškom podstiče inkluzivnost. Učesnici se mogu osećati cenjenim i poštovanim, što promoviše njihovo aktivno učešće i angažovanje u programu obuke.

- Poboljšani ishodi učenja: sa trenerima i fasilitatorima koji razumeju kako da pristupe svakom pojedincu u učionici, iskustvo učenja može biti prilagođeno specifičnim potrebama žena sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom. Ovaj personalizovani pristup može dovesti do poboljšanih ishoda učenja i sticanja veština.

- Osnaživanje i samopouzdanje: dobro osmišljen program obuke, podržan od strane kompetentnih trenera i fasilitatora, može osnažiti žene sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom. Pružajući siguran prostor za izražavanje i rešavanje svojih jedinstvenih izazova, učesnici mogu razviti veće samopouzdanje i veru u svoje sposobnosti.

Poboljšane veštine: kroz ciljanu obuku i podršku, žene sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom mogu steći nove veštine koje poboljšavaju njihovu zapošljivost. To može dovesti do povećanih mogućnosti za smislenu zapošljavanje i veće nezavisnosti u njihovim životima.

Sve u svemu, dostignuća se vrte oko stvaranja okruženja podrške, rešavanja specifičnih potreba i osnaživanja žena sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom. Prepoznavanjem i prihvatanjem njihovih jedinstvenih izazova, regruteri i fasilitatori mogu doprineti njihovom ličnom i profesionalnom razvoju, na kraju rušeći barijere i smanjujući diskriminaciju.

6. ŽENE U RURALNIM OBLASTIMA

Problem/Potreba: Žene u ruralnim oblastima se suočavaju sa izazovima u pohađanju (stručne) obuke zbog svojih svakodnevnih obaveza, kao što su kućni poslovi, poljoprivredni radovi ili briga o članovima porodice. Stoga se mogu pojaviti poteškoće kako pored ovih njihovih dnevnih odgovornosti upravljati trajanjem i intenzitetom programa obuke.

Rešenje: Prilagoditi trajanje i raspored programa stručne obuke tako da odgovaraju potrebama i dostupnosti žena u ruralnim oblastima. Ovo bi moglo uključiti raspoređivanje sesija obuke na kraće ili duže periode i smanjenje broja sati aktivnosti dnevno.

Postignuća: Prilagođavanjem trajanja i rasporeda obuke, žene u ruralnim oblastima mogu lakše učestvovati u programima stručnog usavršavanja, što dovodi do povećanja veština i znanja. Ovo zauzvrat može poboljšati njihovo samopouzdanje i opšte blagostanje i povećati njihovu zapošljivost i potencijal prihoda. Pored toga, ovo rešenje može pomoći u smanjenju rodnog jaza u zapošljavanju i ekonomskim mogućnostima u ruralnim područjima.

Problem/Potreba: Žene u ruralnim područjima mogu se suočiti sa ograničenim pristupom internetu i tehnologiji, uključujući nedostatak pouzdanog interneta, neadekvatnu tehnološku infrastrukturu, slab signal i manji pristup opremi, kao što su računari ili pametni telefoni. Sa sve većom zastupljenošću digitalne tehnologije na radnom mestu, nedostatak pristupa tehnologiji može da ometa sposobnost žena u ruralnim oblastima da u potpunosti učestvuju na tržištu rada. Takođe može ograničiti njihovu mogućnost pristupa onlajn resursima za obuku i povezivanje sa potencijalnim poslodavcima ili mentorima putem digitalnih platformi.

Rešenje: Pristup internetu i tehnologiji je od suštinskog značaja za profesionalni razvoj žena u ruralnim područjima. Rešavanje problema ograničenog pristupa u ruralnim područjima zahteva implementaciju infrastrukturnih poboljšanja, kao što je proširenje pristupa internetu i jačanje signala. Ovo se može postići kroz saradnju lokalnih samouprava, nevladinih organizacija i privatnih kompanija. Pored toga, pružanje obuke o korišćenju tehnologije i opreme može pomoći ženama u ruralnim oblastima da u potpunosti iskoriste resurse koji su im dostupni.

Postignuća: Poboljšanje pristupa internetu i tehnologiji je ključno za rušenje barijera koje sprečavaju žene u ruralnim područjima da pristupe stručnoj obuci, mogućnostima za posao i preduzetništvu. Pružajući neophodne alate i infrastrukturu, ove žene se mogu osnažiti da preuzmu odgovornost za svoj profesionalni razvoj i doprinesu ekonomskom rastu svojih zajednica.

Problem/Potreba: Žene u ruralnim područjima suočavaju se sa izazovima u pristupu stručnoj obuci i radnom iskustvu, pokretanju sopstvenog biznisa i dobijanju smernica i podrške u razvoju svoje karijere.

Rešenje: Pružanje pristupa programima stručnog obrazovanja i obuke posebno dizajniranim za njihove potrebe i dostupnim na lokalnom nivou, šegrtovanje i stažiranje, mentorstvo i mogućnosti umrežavanja mogu pomoći ženama u ruralnim oblastima da prevaziđu ove izazove i steknu dragocenu praktičnu stručnu obuku, radno iskustvo i smernice i podršku za njihov razvoj karijere.

Postignuća: Obezbeđivanjem pripravnosti i prakse, žene u ruralnim oblastima mogu da steknu praktičnu stručnu obuku i radno iskustvo, što može povećati njihovu zapošljivost i pomoći im da pokrenu sopstveni biznis. Mogućnosti mentorstva i umrežavanja mogu im pružiti podršku i smernice, povezati ih sa potencijalnim poslodavcima i proširiti njihove profesionalne mreže.

Saveti za izvođenje — Preporuke za buduće projekte ili inicijative

Evo nekoliko preporuka za buduće projekte ili inicijative koje ciljaju slične grupe i ciljeve:

1. Uključiti ciljnu grupu u planiranje i implementaciju projekta kako bi se osiguralo da su njihove potrebe zadovoljene i da imaju vlasništvo nad projektom

2. **Koristiti participativni pristup** da bi se u planiranje i implementaciju projekta uključile sve zainteresovane strane, kao što su lokalna preduzeća, obrazovne institucije i vladine agencije
3. **Razviti partnerstva sa lokalnim organizacijama**, kao što su organizacije u zajednici, nevladine organizacije i lokalna preduzeća, kako bi se iskoristili njihovi resursi i stručnost i osiguralo da je projekat održiv
4. **Koristiti holistički pristup koji se bavi višestrukim preprekama sa kojima se suočava ciljna grupa**, uključujući društvene, ekonomske i kulturne barijere
5. **Pružati sveobuhvatnu podršku ciljnoj grupi**, uključujući stručno osposobljavanje, emocionalnu podršku, i podučavanje i mentorstvo
6. **Koristiti digitalne tehnologije** za poboljšanje efikasnosti implementacije projekta i olakšati pristup obuci i podršci za ciljnu grupu
7. **Sprovoditi redovno praćenje i evaluaciju** kako bi se izmerila efikasnost implementacije projekta, identifikovala područja za poboljšanje i obezbedila održivost
8. **Izgraditi kapacitete među lokalnim zainteresovanim stranama**, uključujući trenere, mentore i pomoćno osoblje, kako bi se osiguralo da je projekat održiv i da se može replicirati u drugim kontekstima
9. **Deliti najbolje prakse i naučene lekcije** iz projekta sa drugim organizacijama i zainteresovanim stranama kako bi se promovisala replikacija i povećanje uspešnih intervencija
10. **Razviti plan održivosti** koji navodi korake neophodne da bi se osigurao nastavak uspeha projekta nakon završetka perioda finansiranja

Poglavlje II – Preporuke za druge institucije i praktičare

⇒ za pružaocce obrazovanja odraslih o tome kako primeniti novu metodologiju

Koraci koje svaka organizacija treba da razmotri kada namerava da se prijavi za ovaj program – smernice za prenosivost i usvajanje pristupa, alata i procesa:

1. Izvršite procenu potreba: Procenite specifične potrebe i zahteve ciljne publike da biste utvrdili kako se nova metodologija može efikasno primeniti.
2. Prilagodite pristup: Prilagodite metodologiju tako da bude u skladu sa postojećim resursima, sposobnostima i ciljevima pružaoca usluga obrazovanja odraslih.
3. Plan za implementaciju: Razvijte sveobuhvatan plan implementacije koji opisuje korake, vremenske okvire i resurse potrebne za uspešnu primenu nove metodologije.
4. Obučite osoblje i instruktore: Obezbedite priliku za obuku i profesionalni razvoj kako biste osigurali da osoblje i instruktori budu opremljeni neophodnim znanjem i veštinama za efektivnu primenu nove metodologije.
5. Praćenje i evaluacija napretka: Uspostavite mehanizme za praćenje i evaluaciju primene nove metodologije, prikupljanje povratnih informacija od učesnika i prilagođavanje po potrebi kako bi se poboljšala njena efikasnost.

Dodatne preporuke

U cilju prilagođavanja VICTORUPESI metodologije drugim organizacijama

ŠVEDSKA – MIGRANTKINJE

1. Izgradnja strateških partnerstava: angažovanje sa lokalnim poslodavcima

Razvijte partnerstva i dobre odnose sa mnogim kompanijama i pružiocima poslova u vašem regionu. Ovo naglašava potrebu za uspostavljanjem saradnje kako bi se olakšala integracija ciljne grupe na tržište rada.

2. Podsticanje angažovanja poslodavaca: povezivanje ciljne grupe i poslodavaca

Pozovite ih na vaše događaje kako biste ih upoznali sa vašom ciljnom grupom. Ovo se fokusira na strategiju pozivanja kompanija i pružalaca poslova na događaje i naglašava značaj izgradnje veza i razumevanja između potencijalnih poslodavaca i ciljne grupe.

3. Procena potreba kroz dijalog: utvrđivanje uslova za posao

Stvorite kontekst za diskusiju sa poslodavcima kako biste saznali šta posao zahteva, potrebne veštine i kakve zaposlene traže, tako da znate koje veštine vaša ciljna grupa treba da razvije. Neophodno je da razumete potrebe poslodavca i prilagodite obuku u skladu sa tim.

4. Priprema veština i sertifikacija: premošćivanje jaza u veštinama

Ovo naglašava proces pripreme ciljnih grupa sa neophodnim veštinama na osnovu zahteva za posao. Opremite svoju ciljnu grupu tim veštinama, bilo u vašoj organizaciji ili ih uputite u druge akreditovane centre kako biste im dali sertifikat u profesiji za koju postoji zahtev za posao.

5. Emocionalna spremnost: integrisanje trenerskih krugova

Pripremite svoju ciljnu grupu emocionalno koristeći trenerske krugove. Od ključne je važnosti razmotriti adresiranje emocionalnih aspekata kako bi se osigurala uspešna integracija na radno mesto.

6. Razvoj tehničkih veština: korišćenje VICTORUPESI modula

Obezbedite obuku za razvoj tehničkih veština koristeći module VICTORUPESI obuke ako je potrebno.

7. Dugoročna podrška: olakšavanje integracije na radno mesto

U slučaju da se zaposli osoba iz vaše ciljne grupe, pratite situaciju najmanje šest meseci i pokušajte da olakšate proces u slučaju nesporazuma. Imajte na umu: potrebno je više vremena da se prilagodite kulturi kompanije nego da naučite kako da radite u njoj. Pošto bolje poznajete kulturu osobe koju ste poslali, lakše vam je da olakšate ovaj proces i da igrate ulogu kulturnog posrednika, kako biste bili sigurni da se ta osoba oseća vredno na radnom mestu.

ŠPANIJA – DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

1. Adaptacija za uspeh: prilagođavanje programa VICTORUPESI

Ovo naglašava važnost prilagođavanja programa VICTORUPESI kako bi se zadovoljile specifične potrebe korisnika. Ističe neophodnost prilagođavanja za efektivnu implementaciju i pozitivne rezultate.

2. Optimalna konfiguracija grupe: povećanje efikasnosti

Efikasnost i pozitivni rezultati primenjene metodologije zavise od faktora kao što su homogenost konfiguracije grupe učesnika u pogledu ličnih i profesionalnih profila (starost, pol, stepen obrazovanja i kvalifikacija, profesionalni profili i prethodno iskustvo)

Ova homogenost u profilu učesnika je veoma pogodna za stvaranje sigurnog okruženja za učenje.

3. Fleksibilnost za prilagođeno učenje: obraćanje različitim ciljnim grupama

Ovo naglašava značaj fleksibilnosti da se proces učenja prilagodi specifičnim potrebama svake ciljne grupe, da se prilagodi nivo složenosti i odluke o temama obuke, način rada na ovim temama sa učesnicima, dinamika rada dinamika rada i prateće aktivnosti za realizaciju.

RUMUNIJA – LJUDI U ZATVORU SA LAKŠIM KAZNAMA

1. Razumevanje potreba ciljne grupe: prilagođavanje pristupa

Naglašava da različite grupe mogu zahtevati različite pristupe kako bi sa osigurao uspeh. Prvi korak u primeni naše metodologije bio bi procena potreba ciljnih grupa. Na primer, u našem slučaju, pristup zatvorenicima (koji nemaju smetnje sa psihološke tačke gledišta) treba da se radi po principima obrazovanja odraslih. U drugim slučajevima, kao što je italijanska ciljna grupa, pristup bi trebalo da se uradi koristeći principe komunikacije i edukacije za osobe sa autizmom i Aspergerovim sindromom. Po našem mišljenju, razumevanje ciljne grupe je ključ uspeha.

2. Osnajivanje odraslih učenika: motivacija i ostvarivi ciljevi

Teorije obrazovanja odraslih nas uče da odrasli usmeravaju sopstveni razvoj. Rad na motivisanju ljudi i postavljanje dostižnih ciljeva trebalo bi da bude ključ uspeha.

3. Prilagodljiva metodologija: šablon za situacije iz stvarnog života

Ovo naglašava svestranost VICTORUPESI metodologije kao šablona za različite ciljne grupe. To sugeriše da, iako će možda biti neophodna određena adaptacija, metodologija se može primeniti na različite grupe sa različitim stepenom intervencije. Metodologija projekta VICTORUPESI je dizajnirana kao šablon da pokrije što više mogućih situacija iz stvarnog života. Provajderi obrazovanja odraslih i praktičari mogu ga koristiti sa drugim ciljnim grupama iz svog područja. Npr, šablonu je potreban barem minimum prilagođavanja za odrasle u nepovoljnom položaju, ali i veća intervencija za druge kategorije kao što su npr. gluve osobe.

4. Uloga instruktora i meke veštine: pozitivan uticaj

Pored IT kompetencije, instruktor treba da ima i jake meke veštine. Ličnost instruktora može imati dubok pozitivan uticaj na zatvorenike ako ga žele kao uzor

(Preporučujemo ovaj dokument kao vodič za neophodne kompetencije nastavnika: <https://lincs.ed.gov/publications/te/competencies.pdf>)

5. Rešavanje lokalne socijalne isključenosti: pružanje kompetentne podrške

Takođe, nastavnik treba da poznaje lokalne probleme socijalne isključenosti jer učenici mogu postavljati pitanja van okvira predmeta, a moraju se dati kompetentni odgovori. U našem slučaju, otuđenje koje proizilazi iz socijalne isključenosti može biti povezano sa društvenom klasom, rasom, bojom kože, verskom pripadnošću, etničkim poreklom, obrazovnim statusom, životnim standardom, političkim stavovima, izgledom i na kraju, ali ne i najmanje važno, bivšim statusom zatvorenika u društvo.

SLOVENIJA – OSOBE SA INVALIDITETOM

1. Primena metodologije: procena prilagodljivosti u različitim okruženjima za učenje

Proverite kako je ceo proces primenljiv u određenom okruženju za učenje i/ili u radno okruženje – Svaka organizacija koja primenjuje metodologiju i resurse razvijene u VICTORUPESI obuci mora prvo da proveri kako je ceo proces primenljiv u njihovom okruženju za učenje i/ili rad.

2. Otključavanje potencijala: prilagođavanje VICTORUPESI za obrazovanje i obuku odraslih

Sektor obrazovanja odraslih ima različite opcije za usvajanje materijala u skladu sa njihovim radnim fokusom i okruženjem učenja. Sektor obrazovanja odraslih u Sloveniji nudi raznovrsno neformalno učenje i zvaničnu obuku, što dovodi do certifikacije koju nude neki od njih – radeći kao tačke za obuku za osnovno školovanje i posrednici u nekim nacionalnim programima učenja kvalifikacija. Stoga je metodologija prilagodljiva različitim ciljnim grupama (odrasli sa nižim veštinama, migranti, stariji odrasli učenici, itd.).

3. Inkluzivna obuka: obraćanje različitim ciljnim grupama sa VICTORUPESI

Ova raznolikost unutar sektora obrazovanja odraslih omogućava VICTORUPESI metodologiji da bude prilagodljiva različitim ciljnim grupama, uključujući odrasle sa nižim veštinama, migrante, starije odrasle osobe koje uče i još mnogo druge. Metodologija je dizajnirana da zadovolji specifične potrebe i zahteve ovih različitih grupa, osiguravajući da može efikasno da zadovolji njihove ciljeve učenja i pomogne im da steknu veštine neophodne za lični i profesionalni razvoj.

4. Osaživanje kroz veštine: beneficije za pružaoce usluga zapošljavanja i rehabilitacije

Ovakvi programi su od velike koristi za pružaoce zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije i programe socijalne inkluzije jer rad sa ciljnom grupom uključuje elemente vršnjačke podrške, grupnog rada, motivacije i sticanja veština koje su u skladu sa društvenim promenama i izazovima.

5. Motivacija je važna: participativni pristup održavanju angažovanja

Učesnički pristup za postavljanje tempa učenja i postizanje dogovora o procesu je od vitalnog značaja kako bi se motivacioni faktori održali na visokom nivou.

Neka zapažanja u kontekstu ostalih kategorija ciljnih grupa prema situaciji u Sloveniji

Takva obuka se ne nudi u okviru zvaničnog školskog sistema, jer se u zemlji u praksi primenjuje sveobuhvatni pristup. Pitanje stručnog obrazovanja postavljeno je i Zakonom o usmeravanju dece sa posebnim potrebama, obuhvata i decu, maloletna i omladinska lica sa posebnim potrebama, a izuzetno i odrasla lica od 21 do 26 godina starosti koja nastavljaju školovanje u prilagođene stručne i stručne programe sa istim obrazovnim standardom i stručno obrazovanje sa ekvivalentnim obrazovnim standardom i posebnim programom rehabilitacije, kao i lica istog uzrasta kao što je navedeno, koja se mogu upisati u program obrazovanja i osposobljavanja odraslih, tj. posebnog programa za decu sa umerenom, teškom i teškom intelektualnom ometenošću (to su deca sa smetnjama u intelektualnom razvoju, slepa i slabovida deca, odnosno deca sa oštećenim vidom, gluva i nagluva deca, deca sa smetnjama u govoru i jeziku, fizičkim hendikepom, dugotrajno bolesni, sa smetnjama u učenju, autizmom, emocionalnim poremećajima i poremećajima ponašanja koji zahtevaju personalizovane programe edukacije o vežbanju uz dodatnu stručnu pomoć ili prilagođene programe obrazovanja i programe obrazovanja ili specijalnog obrazovanja (Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2020). Preuzeto sa: <https://www.zrss.si/o-nas/usmerjanje-otrok-s-pp>). Stoga je ovakva obuka veoma korisna u gore navedenim procesima rehabilitacije jer program omogućava evaluaciju radnih veština i prilagođavanje izazovima tržišta rada.

Umesto zaključka:

- Mimo zvaničnog školovanja: stručno obrazovanje za posebne potrebe i obezbeđivanje jednakih mogućnosti
- Premošćivanje jaza: integrisanje pojedinaca sa posebnim potrebama u tržište rada

ITALIJA – ŽENE SA ASPERGEROVOM DIJAGNOZOM

1. Fleksibilnost u akciji: prilagođavanje obuke ljudima i kontekstu

Najvažnija preporuka je: „prilagodite obuku ljudima i kontekstu“. VICTORUPESI metodologija je zaista fleksibilna jer je razvijena da se koristi za podršku različitim ciljnim grupama u nepovoljnom položaju. Shodno tome, ne samo da je moguće, već je i neophodno razviti program fokusirajući se na konkretan cilj i nakon što ste stekli dovoljno znanja i iskustva o tome. Ovo naglašava potrebu da se razume šta se može preneti na novu metu, a zatim i kako to preneti. Ovo je moguće samo ako je dizajner obuke svestan potreba konkretnog cilja, i ako ima odgovarajuće znanje i iskustvo o tome.

2. Ciljani fokus: prilagođavanje VICTORUPESI programa obuke specifičnim ciljevima

Svaka organizacija treba da se fokusira na neke aspekte puta obuke, u zavisnosti od specifičnog cilja i konteksta učenja - Ko je cilj kursa obuke? Šta je cilj? Kojoj radnoj sredini će se učesnici obratiti ili za koju će se pripremiti?

3. Kontinuirana podrška: fasilitatori kao nastavnici i mentori

Još jedna važna tačka je da je učesnicima potrebna stalna podrška tokom svih faza implementacije. Fasilitatori/treneri nisu samo nastavnici već i mentori. Njihova uloga prevazilazi prenošenje pojmova i uključuje lični odnos sa učesnikom, pružajući stalne smernice i podršku.

4. Prilagođeni pristup: podsticanje individualnog iskustva učenja

U Italiji je bilo neophodno pažljivo prilagoditi program i pristup vrlo specifičnoj ciljnoj grupi, kako bi se učesnicima pružilo najbolje iskustvo. Adaptacija je ključna u sprovođenju programa obuke VICTORUPESI, koji je zaista fleksibilan i može se koristiti za podršku različitim vrstama korisnika.

Štaviše, fasilitatori su morali da prilagode svoj pristup i stil obuke ne samo opštem cilju već i svakom pojedinom učesniku, jer je ovoj ciljnoj grupi potreban pristup jedan na jedan više nego drugim grupama.

SRBIJA – ŽENE U RURALNIM OBLASTIMA

1. Razumevanje potreba za stručnom obukom: sprovođenje sveobuhvatne procene

Sprovedite detaljnu procenu kako bi ste razumeli specifične potrebe i težnje žena u ruralnim oblastima za stručnom obukom. Uzmite u obzir faktore kao što su njihove postojeće veštine, zahtevi lokalne industrije i jedinstveni izazovi ili okolnosti sa kojima se mogu suočiti. Ovo naglašava važnost adresiranja potreba i razvoja programa prilagođenih ženama u ruralnim oblastima fokusirajući se na pružanje obuke u oblastima koje su veoma tražene, uključujući IT veštine.

2. Fleksibilnost za uspeh: dizajniranje pristupačnih programa obuke

Osmislite i razvijte programe stručne obuke fleksibilne u pogledu vremena, lokacije i trajanja kako bi se prilagodili odgovornostima i ograničenjima sa kojima se suočavaju žene u ruralnim područjima, kao što su nega drugih članova domaćinstva i poljoprivredne obaveze. Fokusirajte se na stvaranje pristupačnosti osiguravajući da se obuka uklapa u njihov užurban život.

3. Vodič za uspeh: uspostavljanje mentorstva i uzora

Obezbedite mentorske programe i uzore. Ovo naglašava važnost uspostavljanja mentorskih programa koji povezuju žene u ruralnim područjima sa uspešnim ženama profesionalcima u njihovim željenim oblastima. Naglašava ulogu usmeravanja, motivacije i podrške u pomaganju ženama da se kreću putevima karijere.

4. Izgradnja mostova: stvaranje mogućnosti za umrežavanje

Podstaknite mogućnosti umrežavanja kao što su događaji za umrežavanje i forumi na kojima žene iz ruralnih oblasti mogu da se povežu jedna sa drugom, dele iskustva i izgrade profesionalne odnose podrške. Ovo može stvoriti osećaj zajednice i poboljšati njihov pristup mogućnostima.

5. Put do postignuća: pružanje savetovanja i usmeravanja u karijeri

Ponudite karijerno savetovanje i vođenje pružanjem personalizovanih usluga savetovanja o karijeri kako biste pomogli ženama u ruralnim oblastima da identifikuju svoje veštine, interesovanja i potencijalne puteve karijere. Podržite ih u postavljanju ostvarivih ciljeva i razvoju realnih akcionih planova.

6. Osnaživanje kroz tehnologiju: rešavanje problema digitalne pismenosti i pristupa

Prepoznajte i premostite digitalni jaz tako što ćete ponuditi obuku o digitalnoj pismenosti i obezbediti pristup tehnologiji i internet resursima. Opremite ih osnovnim IT veštinama potrebnim na današnjem tržištu rada. Drugi aspekt je korišćenje tehnologije i inovativnih metoda isporuke obuke, što može uključivati onlajn kurseve, video konferencije i druge alate za učenje na daljinu, koje pružaoci obrazovanja odraslih mogu da koriste da obezbede obuku, omogućujući da žene u ruralnim oblastima imaju pristup visokokvalitetnim resursima za obuku bez obzira na njihovu lokaciju.

7. Partnerstva za uspeh: saradnja sa lokalnim preduzećima i poslodavcima

Uspostavite partnerstvo sa lokalnim preduzećima i poslodavcima kako bi se programi stručne obuke uskladili sa potrebama lokalnog tržišta rada. Stvorite prilike za stažiranje, naukovanje i zapošljavanje. Ovo može pomoći da se poveća verovatnoća da će žene u ruralnim oblastima moći da nađu prilike za zapošljavanje nakon završetka obuke.

8. Inkluzivno okruženje za učenje: rešavanje kulturnih i društvenih barijera

Ovo naglašava važnost prepoznavanja i rešavanja kulturnih i društvenih barijera koje mogu ometati učešće žena u stručnom obrazovanju. Sprovedite strategije koje neguju podsticajno i inkluzivno okruženje za učenje, poštujući kulturne norme i vrednosti.

9. Kontinuirano unapređenje: evaluacija i prilagođavanje metodologije

Kontinuirano vrednujte efektivnost i relevantnost metodologije stručnog obrazovanja za žene u ruralnim područjima. Prikupite povratne informacije od učesnika i zainteresovanih strana kako biste izvršili neophodna prilagođavanja, poboljšavajući ishode programa i uticaj tokom vremena.

10. Oslobođanje preduzetničkog duha: razvoj preduzetničke obuke

Nadogradite VICTORUPESI stručni program uključivanjem modula koji se bave razvojem preduzetničkih veština. Razmislite o ponudi sveobuhvatnijeg programa obuke koji pruža podršku u poslovnom planiranju, finansiranju i marketingu i osnažuje žene u ruralnim područjima da započnu sopstveni biznis ili se uključe u samozapošljavanje.

Ove preporuke imaju za cilj da odgovore na specifičnosti i izazove sa kojima se suočavaju žene u ruralnim područjima. Prilagođavajući programe stručnog obrazovanja svojim potrebama i okolnostima, pružaoci usluga obrazovanja odraslih mogu osnažiti žene da ostvare ispunjenu karijeru, doprinesu lokalnoj ekonomiji i poboljšaju njihovo opšte blagostanje.

Poglavlje III – Kratke životne priče i naučene lekcije

U okviru ovog odeljka, predstavljene su studije slučajeva iz stvarnog života kao iskustva iz sprovođenja pilot obuke u šest zemalja i kao svedočenja o projektnim aktivnostima.

Kratke životne priče

Ohrabreni idejom o moći pripovedanja, projektni partneri su pribegli da u ovom obliku prenesu atmosferu i rezultate pilotiranja VICTORUPESI obuke. Ove priče stoje pred vama kao inspirativna svedočanstva o transformativnoj moći učenja i neograničenim mogućnostima koje čekaju one koji se osmele da prihvate ovo VET putovanje. Prikupljene su i zajednički nazvane „Transformisanje života kroz stručno obrazovanje: putovanje ličnog rasta“, a svaka od njih donosi utiske iz druge zemlje i fokusira se na drugu ciljnu grupu, i služe kao svedočanstvo o moći učenja i snage koja se nalazi u jedinstvu u različitosti.

Transformisanje života kroz stručno obrazovanje: putovanje ličnog rasta

⇒ Priče za inspiraciju - svedočenja o projektnim aktivnostima

Pilot program u šest zemalja pružio je inspirativan dokaz o izuzetnom uticaju koji stručno obrazovanje može imati na pojedince, osnažujući ih da prigrle svoj pravi potencijal. Prepoznali su vrednost ovog iskustva učenja i otkrili svoju otvorenost za nova iskustva i perspektive. Shvatajući da lični rast napreduje prihvatanjem promena, njihovo novopronađeno razumevanje ih je pokrenulo napred, pomažući im da se snalaze u budućim izazovima sa otpornošću.

ŠVEDSKA – MIGRANTKINJE

Kretanje kroz nove horizonte: Put samootkrivanja i rasta za migrantkinje kao put do profesionalnog uspeha

Pilot program stručnog obrazovanja za migrantkinje opremio ih je veštinama, znanjem i samopouzdanjem potrebnim za snalaženje na švedskom tržištu rada.

Ključne tačke: Tokom boravka u programu, učesnice su otkrile novopronađeno razumevanje svojih sposobnosti, naučile da odraze svoje prednosti u biografijama (CV) i dobile alate za procenu kompetencija.

U Švedskoj je pokrenut transformativni pilot program stručne obuke, koji je okupio grupu odlučnih migrantkinja. Ova inicijativa je imala za cilj da im pruži veštine, znanje i samopouzdanje potrebno za kretanje na švedskom tržištu rada. Kroz posvećeno stručno obrazovanje, učesnice su krenule na put samootkrivanja i osnaživanja, otkrivajući nove horizonte i kreirajući sopstvene puteve ka uspehu. Uz pomoć veštih trenera i pažljivo osmišljenih modula, raznolika grupa migrantkinja, svaka sa svojim snovima i težnjama, pronašla je jasnoću u svojim karijernim ciljevima.

Obuka im je pružila korake koji se mogu preduzeti, pretvarajući njihove ambicije u dobro definisan plan za uspeh. Okruženje podrške i sveobuhvatno stručno obrazovanje negovali su njihovo samopouzdanje. Tokom obuke pilota, migrantkinje su pronašle prostor u kojem je prihvaćeno samootkrivanje, a trenerski krugovi su im pomogli da bolje razumeju sebe. Kroz introspektivne razgovore i mentorstvo skinule su slojeve sumnje i nesigurnosti. Ovo novootkriveno razumevanje vlastitih snaga i vrednosti pokrenulo ih je ka ciljanim prilikama za posao koje su rezonovale sa njihovim autentičnim ja. Pored toga, usred digitalnog pejzaža, mnoge od njih su shvatile važnost LinkedIn-a. Uz vođene obuke, iskoristile su moć platforme da se povežu sa potencijalnim poslodavcima, prošire svoju profesionalnu mrežu i budu u toku sa trendovima u industriji. Za mnoge od njih, koncept ličnog brendiranja se pojavio kao alat koji će ubuduće koristiti za kreiranje svoje biografije. Uz uputstva trenera, naučile su da naprave jedinstvenu priču koja ubedljivo prikazuje njihove veštine i iskustva. Tako da sad, njihov obnovljeni CV odražava njihovu individualnost, pomažući im da se istaknu na konkurentnom tržištu rada. Ovim, pilotska obuka ne samo da ih je opremila opipljivim veštinama, već je zapalila iskrinu u svakoj od njih, pokrećući ih ka svetlijoj budućnosti. Naoružane novim samopouzdanjem, u potragu za poslom krenule su sa obnovljenom energijom i neustrašive pred izazovima i odbijanjima, znajući da je uspeh nadohvat ruke.

Ove priče žena migrantica osvetljavaju moć prilagođenog vođenja, mreže podrške i nepokolebljive odlučnosti da uspiju, dok njihova iskustva služe kao svedočanstvo o potencijalu koji leži u svakom pojedincu, a koji čeka da bude otključan kroz učenje i osnaživanje.

Kao svedočanstva, zabeležili smo izjave učesnika, a u nastavku su neki tragovi:

„Ova obuka mi je pomogla da jasnije shvatim koji su moji sledeći koraci da dobijem posao u Švedskoj.“

„Sada se osećam sigurnije u nastavku traženja posla“

„Trenerski krugovi su mi pomogli da bolje razumem sebe“

„Lično brendiranje je alatka koju ću sada koristiti da učinim svoj CV boljim“

„Sada razumem koliko je u Švedskoj važno imati LinkedIn profil.“

ŠPANIJA – DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

Potencijal za otkrivanje: Osnaživanje dugotrajno nezaposlenih u Španiji

Pilot program stručnog obrazovanja koji cilja dugotrajno nezaposlene pojedince postavio je osnovu za pronalaženje obnovljene nade i svrhe kroz ovo jedinstveno iskustvo učenja. Generalno, svi učesnici su izrazili veoma pozitivno mišljenje o svom učešću u obuci i trenerskim aktivnostima.

Ključne tačke: Tokom svog boravka u programu, učesnici su otkrili novopronađeno razumevanje svojih sposobnosti, naučili da odraze svoje prednosti u svojim biografijama i dobili alate za procenu svojih kompetencija.

U Španiji, pilot program stručnog obrazovanja bio je za dugotrajno nezaposlene osobe, pružajući im priliku da rastu i

otkriju svoj pravi potencijal, a učesnici su izrazili veliku pozitivnost u vezi sa ovim iskustvima učenja. Otkrili su moć razmišljanja o svojim ličnim sposobnostima i inkorporiranja u svoj CV. Naučili su dragocene alate za samoprocenu kompetencija, pristup resursima i dobijanje informacija za akreditaciju svog profesionalnog iskustva. Ovo novostečeno znanje osnažilo ih je da samouvereno istupe na tržište radne snage, svesniji svojih snaga i oblasti za poboljšanje. Razmena iskustava i praktičnih vežbi podstakli su zajednicu podrške, inspirišući svakog pojedinca da prevaziđe izazove i postavi ciljeve ličnog razvoja. Deljenje priča među učesnicima stvorilo je okruženje podrške, inspirišući i motivišući jedni druge da prevaziđu profesionalne i lične izazove. Njihovi pojedinačni trijumfi poslužili su kao svetionik za celu grupu. Za nastavnike, mentore i fasilitatore uključene u program, svedočanstva učesnika su bila veoma pozitivna i obogaćujuća. Razumevanje jedinstvenih okolnosti svakog pojedinca postalo je ključni aspekt pružanja personalizovane obuke, a prepoznajući da standardne metode učenja ne odgovaraju svima, oni su prihvatili važnost prilagođavanja sadržaja potrebama svakog učesnika.

Uticaj programa se protegao i dalje od perioda obuke. Iako je potrebno vreme da se rezultati u potpunosti ispolje, učesnici su odmah izrazili osećaj poboljšanja samopoštovanja, samosvesti, motivacije i razumevanja sopstvenih snaga i slabosti.

Nakon pilot obuke, naoružani ovim znanjem i željno prihvatajući nove mogućnosti, usmeravaju svoje ciljeve ka budućim ciljevima ličnog razvoja.

Kao svedočanstva, zabeležili smo izjave učesnika, a u nastavku su neki tragovi:

„Naučio sam šta su lične veštine, kako da ih uključim u svoju biografiju i koje su moje prednosti i mane.“

Komentari trenera: *„...Poznavanje ličnih okolnosti svakog učesnika je ključni prvi korak ka fokusiranju sadržaja obuke iz više individualizovane perspektive. Iza svakog učesnika stoji osoba sa specifičnim potrebama, a standardna obuka ne funkcioniše.“*

Neki učesnici su istakli najpozitivnije stvari u vezi sa kursom obuke:

- ✓ Kako da u biografiji odrazim svoje lične sposobnosti
- ✓ Alati za samoprocenu kompetencija, obezbeđeni resursi/informacije i informacije za akreditaciju profesionalnog iskustva
- ✓ Kako da bolje upoznam sebe, bolje se “prodam” i znam koje veštine treba da unapredim
- ✓ Kako da procenim svoje kompetencije
- ✓ Razmena iskustava među učesnicima, praktične vežbe i obezbeđeni alati

Nekoliko ključnih zaključaka:

- ↳ Individualna iskustva nekih učesnika o tome kako su prevazišli profesionalne ili čak lične poteškoće u nekim trenucima svog života bila su veoma inspirativna i motivišuća za grupu.
- ↳ Iako su rezultati ovakve intervencije vidljivi na duži rok, učesnici su izrazili osećaj poboljšanja samopoštovanja, samosvesti, motivacije i saznanja o sopstvenoj stvarnosti, vrlinama i slabostima, što će im omogućiti da postave buduće ciljeve ličnog razvoja.
- ↳ Svedočanstva su takođe bila veoma pozitivna i obogaćujuća za nastavnike, mentore i fasilitatore uključene u različita izdanja sprovedenog VICTORUPESI programa.

RUMUNIJA – LJUDI U ZATVORU SA LAKŠIM KAZNAMA

Inkluzivni putevi: transformacija života zatvorenika kroz moć stručnog obrazovanja

Izvanredno putovanje kroz oskustvo učenja odvijalo se u pilot programu stručne obuke u Rumuniji, razbijajući društvene predrasude i gajeći nadu za one koji se često zanemaruje – pojedince u zatvoru.

Gljučne tačke: Učesnici iz zatvorskog sistema pokazali su izuzetnu posvećenost tokom programa stručnog obrazovanja, željni da se reintegrišu u društvo i vode ispunjen život nakon izdržavanja kazne. Projekat ne samo da ih je osnažio vrednim veštinama, već je i pomogao nekima od njih da prevaziđu svoju prošlost i potraže nove mogućnosti.

Kako se projektni tim susreo sa ovim pojedincima i dublje ušao u otkrivanje složenosti i nijansi priče svake osobe, otkrio je duboku odlučnost među njima da se reintegrišu u društvo i izgrade bolju budućnost. Evo inspirativne priče člana rumunskog pilot tima za implementaciju:

Tokom realizacije projekta upoznao sam nekoliko ljudi o kojima društvo ima predrasude: one u zatvoru. Slobodni ljudi obično smatraju da su u zatvoru osobe koje treba izbegavati jer su počinili dela nespojiva sa statusom slobodnog čoveka. Ali u našim radnim grupama sa zatvorenicima imali smo ljude koji su završili u zatvoru ne zato što su hteli da prekrše zakon, već zato što su bili u neprikladnom kontekstu. Na primer, nekoliko zatvorenika je na odsluženju kazne jer su izazvali saobraćajne nezgode u kojima su poginuli i njihovi najmiliji (supružnici, deca, roditelji). Očigledno je da oni nisu hteli da im se to dogodi, a samo određeni kompleks faktora je to učinio. Takvi ljudi uključeni u naš projekat (Pilot 1 i Pilot 2) bili su najozbiljniji, najinvolviraniji i najspremniji da se vrate normalnom životu nakon odslužene kazne. Aktivno su učestvovali u nastavi, postavljali pitanja, obraćali pažnju na objašnjenja i savesno radili vežbe.

Nekoliko njih je predalo dosije za učešće na konkursima za zapošljavanje, a prema našim saznanjima, dvoje je primljeno. Poznat nam je slučaj masera kome je u saobraćajnoj nesreći koju je izazvao, poginula supruga, a teško povređena ćerkica. Uprkos teškoćama, programu stručnog obrazovanja pristupio je odlučno. Pohađao je naše kurseve, bio je veoma angažovan, a po izlasku je predao dokumenta za učešće na konkursu za zapošljavanje. Koristeći informacije koje je dobio tokom kursa, uspeo je da pobedi na konkursu i zaposli se u medicinskoj klinici. Ovime smo uspeali da socijalno integrišemo ovu osobu, a koja je očigledno bila isključena iz društva jer je bila u zatvoru.

Nekoliko ključnih zaključaka:

- ↳ Među učesnicima iz zatvorskog sistema, tim je naišao na pojedince čiji su životi tragično izmenjeni usled nepredviđenih okolnosti. Nisu nameravali da prekrše zakon, ali su se našli u neprikladnom kontekstu koji je doveo do njihovog zatvaranja. Na primer, neki su izazvali nesreće koje su rezultirale gubitkom njihovih najmilijih.
- ↳ Uprkos svojoj prošlosti, ovi zatvorenici su se pokazali kao najozbiljniji i najaktivniji učesnici programa stručnog obrazovanja. Pohađali su časove sa najvećom posvećenošću, tražeći znanja i veštine koje bi im mogle pomoći da ponovo izgrade svoje živote nakon odslužene kazne. Tokom kurseva aktivno su učestvovali, postavljali pronicljiva pitanja i marljivo završavali svoje vežbe.
- ↳ Kako je program napredovao, transformacija zatvorenika je postala evidentna. Nekoliko njih smoglo je hrabrosti da se prijavi na konkurse za zapošljavanje. Bio je to hrabar korak ka reintegraciji u društvo i ostavljanju prošlosti iza sebe. Zanimljivo je da su dvojica od njih uspela da obezbede prilike za zaposlenje, dokazujući da su sposobni da ponovo izgrade svoje živote.

SLOVENIJA – OSOBE SA INVALIDITETOM

Prihvatanje sposobnosti: transformativno putovanje samootkrivanja, osnaživanja i rasta

Pilot program stručnog obrazovanja u Sloveniji bio je transformativno iskustvo za učesnike i svedočanstvo o izuzetnom uticaju koji stručno obrazovanje može imati na osobe sa invaliditetom.

Ključne tačke: Tokom pilot programa, učesnici su doživeli duboke promene koje su prevazišle njihova početna očekivanja. Otkrili su pravu moć učenja i kako ono može obogatiti njihove živote.

Pilot implementacija se odvijala u prostorijama OZARA d.o.o. jedinica u gradovima Maribor i

Murska Sobota. Ova inicijativa je bila posvećena podršci pojedincima sa invaliditetom pružajući im osnovne veštine i znanja za lični i profesionalni razvoj, sa ciljem da razviju i održe njihove radne sposobnosti dok se suočavaju sa izazovima povezanim sa njihovim jedinstvenim okolnostima. Kroz otvorenu komunikaciju, personalizovanu procenu, pedantne pripreme i prilagođene metode evaluacije, učesnici su krenuli na transformativno putovanje samootkrivanja i osnaživanja.

Oni su, u početku možda uplašeni, prihvatili program sa entuzijazmom. Brzo su shvatili da su njihovi strahovi neopravdani, a učešće na radionicama im je omogućilo da prevaziđu svoju sumnju u sebe. Podstaknuti da izađu iz svojih zona udobnosti i u potpunosti se uključe u proces učenja, njihovo iskustvo je postalo katalizator za lični rast osnažujući ih da se sa samopouzdanjem nose sa budućim izazovima.

Kroz pažljivo strukturiranu obuku, učesnici su unapredili svoje društvene mreže, shvatili svoj potencijal rasta i probili lične barijere. Kako se program odvijao, otkrili su ogroman potencijal digitalnih komunikacionih alata. Neki, koji su verovali da su vešti u svakodnevnoj upotrebi interneta, shvatili su da postoji bezbroj aspekata koje tek treba da istraže. Naučili su da efikasno traže informacije, otkrivajući trikove u komunikaciji putem e-pošte i otkrivajući moć platformi društvenih medija izvan njihove upotrebe na površinskom nivou. Njihova proširena digitalna pismenost osposobila ih je za efikasnu komunikaciju, deljenje vizuelnih priča i prilagođavanje poruka različitim kontekstima. Kroz program, podstičući otpornost i osnažujući ih da prihvate svoje jedinstvene sposobnosti, usavršili su svoje veštine aktivnog slušanja, naučili da sa sigurnošću izražavaju svoje mišljenje i razvili efikasne strategije za rešavanje sukoba. Takođe su stekli dublje razumevanje lične integracije u svom društvenom okruženju, podstičući jači osećaj uključenosti u zajednice. Put samootkrivanja i osnaživanja ih je opremio alatima za napredovanje u svojim ličnim i profesionalnim nastojanjima i pokazao važnost inkluzivnog stručnog obrazovanja, omogućavajući pojedincima da otključaju svoj pravi potencijal. I, iznad svega, učesnici su shvatili značaj stalnog samousavršavanja, prepoznajući transformativnu moć ulaganja u sebe.

Kao svedočanstva, zabeležili smo izjave učesnika, a u nastavku su neki tragovi:

„Osećam se... kao da sam bila sa većom zadaškom, rezervisanija, uspela sam da se opustim i pratim ciljeve radionica...”

"Shvatila sam da sam otvorena osoba."

„Nisam se sa strahom uključio u radionice, pa sam očekivao da ću uspešno učestvovati, i mislim da sam uspeo u tome...“

„Sa radošću sam se pridružila ovim radionicama; međutim, osećam da sam veoma zaslužena, pomalo uplašena, nepoverljiva... Ovo iskustvo sa radionice će mi pomoći i u budućnosti...“

„Naučio sam da sam nedovoljno samostalan, ali sam shvatio da se neke stvari lako mogu postići ako međusobno sarađujemo“

Date su i sledeće ocene:

- ✓ Unapređenje slušanja drugih, razvoj ličnosti, poželjno kontrolisanje sebe
- ✓ Vežbanje u izražavanju sopstvenog mišljenja, kako reagovati u sukobu
- ✓ Razumevanje lične integracije u društveno okruženje, zajednicu i poboljšanje uključenosti u zajednicu
- ✓ Razumevanje koliko je važno raditi na sebi

Nekoliko ključnih zaključaka:

- ↳ Moguće je poboljšati društvene mreže, poznavajući više veb stranica za traženje ljudi i institucija.
- ↳ Evidentan je rastući osećaj motivacije.
- ↳ Traženje e-pošte, organizovanje i poboljšanje komunikacije putem e-pošte – neki su mislili da već upravljaju svakodnevnom upotrebom i internet alatima, ali postoji mnogo više detalja (traženje informacija, trikovi u komunikaciji putem e-pošte, korišćenje veb stranica i specifičnosti...).
- ↳ Društveni mediji kao što su FB, Twitter, Instagram, LinkedIn i drugi percipirani su kao oni koji njima upravljaju u svakodnevnoj upotrebi, ali učesnici su upoznali drugu stranu toga – bezbednu komunikaciju, potencijal vizuelnih priča i digitalnog pripovedanja, usvajanje načina kako i šta trebamo/želimo da komuniciramo.

ITALIJA – ŽENE SA ASPERGEROVOM DIJAGNOZOM

Izgradnja mostova podrške: uticaj trenerskih krugova

Pilot program stručnog obrazovanja u Italiji uključivao je žene sa visokofunkcionalnim autizmom i Aspergerovom dijagnozom, a učesnici su otkrili ne samo nove veštine već i duboku samosvest.

Ključna tačka: Trenerski krugovi su stvorili osećaj sigurnosti i inkluzivnosti, usmeravajući primenu drugih modula obuke. Modul 3, koji je pokrивao radnička prava, izazvao je veliko interesovanje i podstakao novootkrivenu samosvest.

Pilot je održan u kancelarijama BES Cooperativa Sociale, u učionici opremljenoj računarima, Vi-Fi vezom, tablom i projektorom.

Tokom smišljeno vođene obuke, učesnici su bili veoma zainteresovani za sve teme i, pored čvrstih veština u digitalnom polju i socio-relacionih veština, stekli su novu svest o sebi. U okviru toga, trenerski krugovi su se pojavili kao vitalna komponenta, pružajući utočište pojedincima da podele svoja iskustva. Učesnici su osećali sigurnost i pripadnost, našli su utehu u deljenju svojih prošlih bolnih iskustava i izgradnji veza sa drugima koji su se suočili sa sličnim izazovima. Često ranjeni diskriminacijom i isključenjem, ove osobe su pretrpele bolna putovanja. Svest specijalizovanih psihologa o ovoj istoriji omogućila im je da stvore prostor

gde mogu da nađu zajedničko razumevanje. Napredovanjem obuke, uvidi stečeni iz trenerskih krugova informisali su i usmeravali implementaciju drugih modula. Bilo je očigledno da su ovi krugovi odigrali ključnu ulogu u oblikovanju puta učesnika. Novootkriveni osećaj sigurnosti i uključenosti preveden je u veće angažovanje i prijemчивost, poboljšavajući celokupno iskustvo učenja. Posebno upečatljiv bio je Modul 3 (Prava i dužnosti radnika), koji je uključivao mnoge teme koje su bile veoma interesantne za učesnike (kao što su prava i dužnosti radnica i pravila protiv diskriminacije). Ova tema je duboko odjeknula među učesnicima, istražujući svoja prava i obaveze kao radnik, našli su osećaj osnaženja, shvatajući važnost zalaganja za sebe i druge na radnom mestu.

Nekoliko ključnih zaključaka:

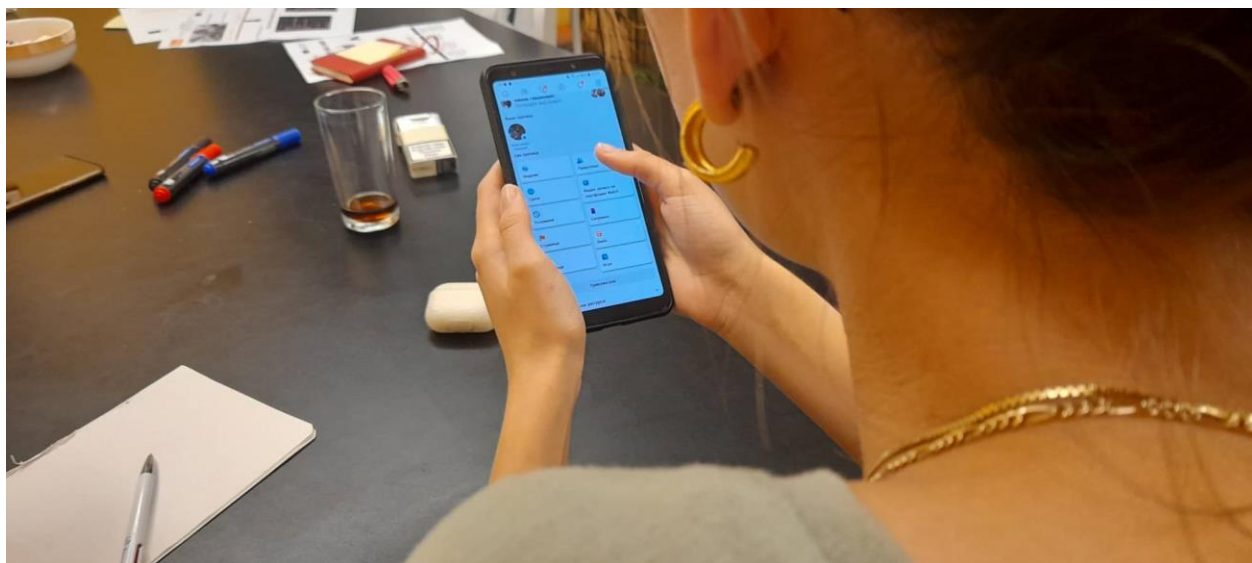
- ↳ Trenerski krugovi su bili od suštinskog značaja u italijanskom pilotiranju obuke, iz više razloga: a) ljudi se osećaju bezbedno i uključeno i b) rezultati trenerskih krugova usmerili su i olakšali implementaciju ostalih modula
- ↳ Trenerske krugove treba da sprovodi specijalizovani psiholog. Tokom ovih krugova pojavila su se prethodna bolna iskustva učesnika. U tom smislu, važno je da voditelji imaju svest o prošlim iskustvima učesnika, koja su često puna bola, zbog diskriminacije i isključenosti (u školi ili na tržištu rada). Takođe bitno je da fasilitatori stvore ambijent koji se doživljava kao bezbedan i zaštićen, a koji se deli sa osobama slične pozadine.

SRBIJA – ŽENE U RURALNIM OBLASTIMA

Osnaživanje putovanja: oslobađanje potencijala kroz stručno obrazovanje

Iskustvo stručnog obrazovanja u Srbiji podstaklo je ambiciju žena ruralnog područja, donevši otkriće da se uspeh može postići različitim putevima i pokazujući koje ih mogućnosti čekaju sa pravim veštinama i načinom razmišljanja.

Ključne tačke: Tokom pilot-programa, učesnici su prepoznali da znanje stečeno kroz program ne samo da može poboljšati njihove živote, već i pozitivno uticati na one oko njih. Oni su stekli dublje razumevanje svojih snaga i slabosti, znanje koje bi se moglo pokazati vrednim u njihovoj potrazi za poslom i sa zahvalnošću su prihvatili šansu da stvore značajne promene.

Pilot implementacija je sprovedena u Novom Bečeju za žene iz ruralnih sredina.

U udobnoj prostoriji, učesnice su sedele zajedno, željne učenja i rasta. Grupna postavka je negovala okruženje podrške, omogućavajući im da dele iskustva i pružaju jedna drugoj podršku. Trenerski krugovi su uveli dodatni nivo podrške programu. U ovim grupama, učesnice su delile iskustva, izazove i uspehe. Stvarajući bezbedan prostor gde su dobile smernice i ohrabrenje, ojačavajući svoju rešenost da prevaziđu prepreke. Ovo je posebno bilo korisno za žene, koje su pronašle utehu u povezivanju sa drugima koje su se suočili sa sličnim situacijama. Za neke učesnice ovaj program je postao svetionik nade. Osećajući se često zaostalim u svetu tehnologije koji se brzo razvija, našle su se osnažene i spremne da se takmiče na tržištu rada. Obuka je produbila njihovo razumevanje digitalnih alata, opremivši ih veštinama relevantnim za rad i traženje posla. Ovo novostečeno znanje osnažilo ih je da se samopouzdanje kreću digitalnim pejzažom. S druge strane, neke od njih su verovala da su vešte u korišćenju e-pošte i platformi društvenih medija. Međutim, otkrile su drugačiju dimenziju ovih alata. Naučile su zamršenosti efikasne komunikacije, potencijal vizuelnog pripovedanja i važnost bezbednih onlajn interakcija. Novostečeno znanje transformisalo je njihov pristup digitalnoj komunikaciji, omogućavajući im da se efikasnije izraze.

Fasilitatori su učinili da svaka sesija bude zanimljiva i primenljiva na živote učesnica. Kroz praktične aktivnosti i vežbe, polaznice su mogle u praksi da primene svoje novostečene veštine i stečeno samopouzdanje. Interaktivne sesije i diskusije koje izazivaju razmišljanje održavale su ih motivisanim tokom čitavog perioda, služeći kao podsetnik da i one poseduju veštine neophodne za uspeh. Osećale su se ushićeno i, više ne sputane sumnjom u sebe, željno su prihvatile mogućnosti učenja koje su bile pred njima. Program im je ulio osećaj samopouzdanja i veru da mogu da preoblikuju svoju budućnost. Sledile svoje ciljeve sa novopronađenim samopouzdanjem, a njihova interakcija sa drugima postala je značajnija i svrsishodnija kako su primenjivale svoje stečene veštine i znanja.

Kao svedočanstva, zabeležili smo izjave učesnika, a u nastavku su neki tragovi:

↳ (povratne informacije od učesnika date tokom sesija za razmišljanje – deo evaluacione ankete sprovedene usmeno sa trenerom koji beleži odgovore)

„Grupna postavka je bila zaista korisna jer nam je omogućila da podelimo svoja iskustva i pružimo podršku jedni drugima. Posebno je bilo korisno da učimo od drugih žena u sličnim situacijama. Ova obuka mi je zaista pomogla jer mi je dala bolje razumevanje digitalnih alata i kako da ih koristim za rad ili traženje posla.“

„Voditelji su bili sjajni u tome da materijal učine zanimljivim i relevantnim za naše živote. Uživala sam u praktičnim aktivnostima i šansi da uvežbam nove veštine. Sada se osećam sigurnije u svoje digitalne veštine i uzbuđena sam što ću u mojoj budućoj karijeri koristiti ono što sam naučila.“

„Bilo je sjajno imati priliku da naučimo o mogućnostima za posao i načinima da poboljšamo izgleda za karijeru. Zaista sam cenila priliku da naučim nove veštine i znanja koja mogu da iskoristim da poboljšam svoje izgleda za posao.“

"Bila sam prijatno iznenađena koliko je program bio zanimljiv i interaktivan. Aktivnosti i diskusije su me sve vreme zanimale i motivisale. Kao neko iz ruralnog područja, često se osećam

zaostavljenom kada su u pitanju digitalne veštine i mogućnosti za zapošljavanje. Ovaj program mi je dao osećaj osnaženja i samopouzdanja da mogu da se takmičim na tržištu rada."

„Mogu sa sigurnošću reći da je ovaj program obuke premašio moja očekivanja. Interaktivne sesije i grupne aktivnosti su mi omogućile da svoje učenje primenim u stvarnim životnim scenarijima, što mi je povećalo samopouzdanje da koristim ove veštine u svom ličnom i profesionalnom životu. Sada imam bolje razumevanje zakona i propisa o zapošljavanju koji regulišu tržište rada, što će mi pomoći da donosim bolje odluke prilikom prijavljivanja za posao. Osećam se sigurnije u traženju posla i bolje sam opremljena veštinama potrebnim za uspeh na tržištu rada."

„Krugovi trenera su bili odličan dodatak programu. Bilo je lepo imati grupu podrške sa kojom bismo razgovarali o našim iskustvima i izazovima."

„Ovo stručno obrazovanje mi je pokazalo da postoji mnogo puteva do uspeha i da mogu da postignem svoje ciljeve sa pravim veštinama i stavom. Otkrila sam da primena onoga što sam naučila može poboljšati ne samo moj lični život, već i živote onih oko mene, i zahvalna sam na prilici da ove rezultate smisljeno iskoristim."

„Ovo stručno obrazovanje mi je pomoglo da razumem svoje prednosti i mane, što će biti od neprocenjive vrednosti u pronalaženju pravog posla. Nove veštine i znanja su mi omogućili da budem sigurnija u ostvarivanju svojih ciljeva i interakciji sa drugima."

„Ovo me je opremilo praktičnim veštinama i znanjem, ulivajući mi samopouzdanje da sledim svoje ciljeve i težnje."

Nekoliko ključnih zaključaka:

- ↳ Mnoge žene iz ruralnih područja se često osećaju zaostalim u digitalnom svetu, a sada su otkrile svoju sposobnost da se takmiče na tržištu rada.
- ↳ Obuka je otvorila um učesnica za potencijal digitalnih alata, opremivši ih veštinama potrebnim za rad i traženje posla.
- ↳ Grupna postavka stvorila je okruženje u kome su se razmenjivala iskustva i podrška u izobilju.
- ↳ Interaktivne sesije i stimulatívne diskusije motivisale su učesnice tokom celog programa, dajući im samopouzdanje da prihvate prilike.
- ↳ Trenerski krugovi su se pokazali kao značajan dodatak programu. U ovim grupama podrške učesnice su imale priliku da podele svoja iskustva, izazove i pobjede. To je postao bezbedan prostor gde su dobijale smernice i ohrabrenje, ojačavajući njihovu odlučnost da prevaziđu prepreke koje su im naišle na putu.
- ↳ Učesnice su sledile svoje ciljeve sa novopronađenim samopouzdanjem i efikasnije komunicirale sa drugima.

Završna misao – o transformatívnoj moći stručnog obrazovanja

Ne može se potceniti transformatívna moć VICTORUPESI stručnog obrazovanja. Inspirativne životne priče pokazuju ogroman uticaj okruženja za učenje koje podržava. Kroz zajednička iskustva, praktične veštine i novostečeno samopouzdanje, ovi pojedinci su se pojavili spremni da iskoriste prilike. I dok su krenuli u

sledeće poglavlje svog života, poneli su sa sobom dubok osećaj zahvalnosti za priliku da rastu, uče i oslobode svoj pravi potencijal.

Projekat je takođe pokazao potencijal obrazovanja i podrške u prekidu kruga društvene isključenosti za zatvorenike. Program stručnog obrazovanja VICTORUPESI utro je put za društvenu integraciju i transformaciju tako što je ovim pojedincima pružio alate da ponovo napišu svoje priče. Ovo može poslužiti kao snažan podsetnik da svi zaslužuju šansu da ponovo izgrade svoje živote, a sa saosećanjem i podrškom, pojedinci mogu da prevaziđu svoju prošlost i prigrle budućnost ispunjenu nadom i mogućnostima.

► VICTORUPESI iskustvo više...

- konkretan primer primenjenog VET programa van VICTORUPESI projekta

U decembru 2022. FETICO (Španija) je organizovao LTT aktivnost u okviru Erasmus+ projekta „Jačanje socioekonomske integracije majki sa migrantskim poreklom” u sklopu strateškog partnerstva za razmenu dobrih praksi u obrazovanju odraslih.

FETICO je organizovao aktivnost učenja sa migrantkinjama i socijalnim radnicima i odlučio da iskoristi sav materijal razvijen u projektu VICTORUPESI i da ga proveri sa učesnicima. Materijali, prezentacije i praktične vežbe naišli su na odličan prijem kod oba profila: migrantkinja i socijalnih radnika.

Neki komentari učesnika:

Mutindi Maithya and Esther Mukuhi, dve kenijke koje trenutno žive u Palermu (Italija): „...ovo je svakako bila neverovatna prilika, to što smo mogli da podelimo ovih dana, izazovi kroz koje smo prolazili kao migrantkinje su uobičajeni, iako imamo veoma različite realnosti. Bilo je veoma ohrabrujuće što smo mogli da podelimo naše priče i znamo da nismo sami i da je više žena prošlo kroz ovo. Upoznavanje priča drugih žena preduzetnica, socijalnih radnika iz španskih nevladinih organizacija je bilo zaista inspirativno.”

Esther Mukuhi: „Sada se osećamo osnaženije, takođe smo svesniji da moramo da poboljšamo neke od naših ličnih veština i sposobnosti da bismo se bolje suočili sa izazovima.”

Jasim Sukaina Abeer, iračke nacionalnosti, trenutno živi u Bukureštu (Rumunija) i predsednik je udruženja za socijalnu integraciju migranata: „...Srećna sam što učestvujem u ovom programu obuke. Naučila sam mnogo stvari, što ću morati da primenim u praksi. Mislim da bi ovu vrstu obuke za migrantkinje trebalo češće razvijati“.

Özgür Yaşar Akyar, šef nevladine organizacije Renesansa koja brine o migrantima u Turskoj: „...slušajući realne životne priče, teškoće sa kojima se ove žene suočavaju u svim zemljama, kao što su pristup finansijskim resursima, problemi, na primer, prilikom otvaranja bankovnog računa, za mene je bilo veoma interesantno i inspirativno u mom budućem radu u organizaciji koju vodim. Potreba da razvijem transverzalne veštine za zapošljavanje, da poznajem alate za samoprocenu ovih kompetencija i da promovišem programe o preduzetništvu namenjene ovim ženama su pitanja na kojima moramo da radimo u našim budućim projektima u NVO“.

Socijalni radnici iz Grčke koji pružaju volonterske usluge: Eleni Derventzi, Theodora Poimenidou i Danai Panou: „...Veoma smo zahvalni što smo ovde, bilo je zaista zanimljivo, mi smo studenti i nismo imali ista iskustva kao ove žene, ali naučili smo mnogo o emocijama i poteškoćama kroz koje ove žene prolaze i o njihovim očekivanjima i nadama.”

Naučene lekcije

Za profesionalce koji rade sa pojedincima u nepovoljnom položaju, rezultati sesija obuke mogu pružiti važne informacije o efikasnim metodama i strategijama obuke. Pilot programi koji su sprovedeni mogu poslužiti kao modeli za buduće programe obuke, a lekcije naučene iz pilot programa mogu poslužiti za profesionalni razvoj praktičara u ovoj oblasti. Primenom ovih naučenih lekcija, pružaoci usluga obrazovanja odraslih mogu da poboljšaju delotvornost i uticaj VICTORUPESI programa stručne obuke, efektivno angažujući ciljnu grupu i obezbeđujući podsticajno okruženje za učenje koje odgovara njihovim specifičnim potrebama.

ŠVEDSKA – MIGRANTKINJE

U Švedskoj, iskustvo IKF Malme, u radu sa ženama rođenim u inostranstvu, podvlači da je najbolji pristup radu sa ovom ciljnom grupom da se uzme situacija svakog pojedinca i prilagodi naš metod intervencije kontekstu i uslovima te osobe. U okviru projekta VICTORUPESI, naša organizacija je odigrala ulogu stvaranja mosta između stručnih centara, koji su akreditovani za sertifikaciju u Švedskoj i naših ciljnih grupa, kojima je nedostajalo tehničko znanje, kao što su švedski jezik i digitalne veštine, da bi bile spremne za ulazak u švedski stručni centar, kao što je Hermods, te da bi mogle da razviju stručne veštine i uđu na tržište rada. Pored tehničkog znanja, pružamo i podršku u sticanju mekih veština, kao što su upravljanje stresom i prevazilaženje emocionalnih blokada. Trenerski krugovi, deo VICTORUPESI treninga, odigrali su ključnu ulogu u pripremi žena rođenih u inostranstvu da budu spremne za dolazak na intervju i da se tamo predstave na vreme. U Švedskoj je zaista važno da se pojavite na vreme na intervju i pokažete da verujete u sebe, ali da istovremeno imate otvorenost i poniznost da priznate svoja ograničenja i pokažete fleksibilnost u prilagođavanju vaše individualne kulture radnoj kulturi kompanija za koju se prijavljujete. Biti socijalno isključen na duže vreme predstavlja traumu i tome se treba pozabaviti. Iz tog razloga, način na koji sprovodimo našu obuku koristi se metodom studijskih krugova, koji u sredini ima jednog voditelja koji podstiče sve učesnike da imaju glas i izraze svoje mišljenje, obezbeđujući bezbedan prostor bez osuđivanja. Tu diskutujemo u formatu pitanja i razmišljanja, a ne problema i rešenja, kako bismo promenili perspektivu ka kritičkom mišljenju, što podrazumeva više načina da se sagleda situacija nego jednostran pristup ispravano ili pogrešno dat metodom problema i rešenja.

ŠPANIJA – DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

- ↪ Potreba za prilagođavanjem sadržaja obuke i pratećih materijala: video zapisa, praktičnih vežbi, dinamike..., specifičnim potrebama svakog korisnika, što zahteva fleksibilnost u primenjenoj metodologiji.
- ↪ Pogodnost organizovanja programa sa smanjenim brojem učesnika (ne vie od 5) sa homogenim ličnim profilima radi stvaranja sigurnog okruženja (prisutno poverenje).
- ↪ Potreba za uključivanjem različitih profila stručnjaka: stručnjaka nastavnika za svaku temu, mentora/trenera, stručnjaka za pitanja zapošljavanja i rada, profesionalnih savetnika za posao itd.

SLOVENIJA – OSOBE SA INVALIDITETOM

- ↪ Tokom implementacije pilotiranja uočili smo različite nivoe znanja i veština unutar grupe pa je svaki od modula prilagođen vežbi – takođe na osnovu poznavanja naših učesnika, pilotiranje je bilo struktuirano

kao dnevni događaj, tj. kao jedan ceo dan(i) učenja i komunicirali smo dodatni grupni rad uz podršku mentora u dodatnim satima tokom nedelje.

↳ Zbog činjenice da je dosta evaluacije uvedeno u okviru pilotiranja, ostavili smo prostora da se ovaj proces odradi sa više vremena, radeći zajedno sa učesnicima i pomažući im u evaluaciji – da razdvoje svoje viđenje kroz lično iskustvo, stavljajući to u kontekstu njihovih uobičajenih svakodnevnih aktivnosti i individualnih potreba u okviru uključivanja u redovne aktivnosti u našoj organizaciji.

ITALIJA – ŽENE SA ASPERGEROVOM DIJAGNOZOM

- ↳ Odeljenska grupa treba da bude formirana od odgovarajućeg broja učesnika (ni previše, ni premalo) i da je karakteriše adekvatan nivo homogenosti/heterogenosti. Ove proporcije mogu varirati na osnovu različitih faktora, kao što su sama ciljna grupa, nivo obuke, glavni sadržaji, broj i/ili profil trenera, itd.
- ↳ S vremena na vreme dodeliti učesnicima domaći zadatak što bi mogao biti dobar način da se održe aktivnim i razmišljaju van sastanka, posebno ako se sastanci održavaju samo nekoliko puta sedmično.
- ↳ Ako je socijalna interakcija teška za ciljnu grupu (npr. osobe sa spektrom autizma, kao što je to bilo za italijanski pilot), moglo bi biti korisno uključiti ih u aktivnosti i zadatke u parovima i malim grupama.
- ↳ Veoma je važno imati dovoljno vremena za razmišljanje i grupnu diskusiju.
- ↳ Posvetiti dovoljno prostora za istraživanje teme samopoštovanja (za italijanske učesnike ovo je bilo ključno).

SRBIJA – ŽENE U RURALNIM OBLASTIMA

- ↳ Neophodno je razumeti jedinstvene potrebe i mogućnosti svakog ruralnog područja.
- ↳ Iskoristiti napore u zajednici, uključujući upućivanje od usta do usta, centre lokalne zajednice, seoske organizacije i ženske grupe, kako bi se efikasno dosegla ciljna grupa. Pored toga, iskoristiti kanale oglašavanja kao što su flajeri i društveni mediji kako bi se osigurala dostupnost i svest o programu obuke.
- ↳ Jasno artikulirati prednosti programa obuke, naglašavajući kako može poboljšati zapošljivost učesnica i poboljšati njihov svakodnevni život. Ova komunikacija treba da istakne kako program rešava njihove specifične potrebe i pomaže im da steknu nove veštine.
- ↳ Uzeti u obzir postojeće znanje učesnica i izloženost digitalnoj tehnologiji, jer neko možda ima ograničeno znanje. Napraviti mešovite grupe koje se sastoje od učesnica sličnih starosnih grupa, ali različitih nivoa digitalnog znanja i iskustva u tehnologiji. Ova raznolikost omogućava iskusnijim učesnicima da pomognu onima sa manje veština, podstičući podsticajno okruženje za učenje gde učesnici mogu da uče jedni od drugih i da efikasno sarađuju.
- ↳ Pronaći optimalan broj učesnika za treninge, u ovom slučaju je utvrđeno da je to pet osoba. Ova veličina grupe obezbeđuje upravljivost, podstiče osećaj zajednice i saradnje među učesnicima i omogućava trenerima da pruže individualnu pažnju i podršku svakom učesniku.

Poglavlje IV – Preporuke za kreatore politike

⇒ skup preporuka i predloga politika namenjenih donosiocima javnih odluka, opisujući model i podržavajući njegovu primenu u različitim kontekstima

ŠVEDSKA – MIGRANTKINJE

1. Dinamična tržišta poslova: usklađivanje obuke i usklađivanje poslova

Ovo naglašava potrebu za rešavanjem dinamičke prirode tržišta rada i neusklađenosti između individualnih veština i zahteva tržišta. Predlaže fokusiranje na ažuriranu obuku i efikasne strategije usklađivanja poslova.

2. Navigacija višegeneracijskim i multikulturalnim sredinama

Ovo naglašava važnost razmatranja multigeneracijskih i multikulturalnih aspekata savremenih radnih mesta. Ističe potrebu za kulturnom inteligencijom i upravljanjem raznolikošću, kako u integraciji tima tako i u procesima izgradnje tima.

3. Osnaživanje upravljanja različitošću: instrumenti i alati

Ovo naglašava ulogu VICTORUPESI-ja u obezbeđivanju instrumenata i alata za efikasno upravljanje raznovrsnošću na radnom mestu. Takođe naglašava uključivanje zakonskih prava i obaveza u upravljanje različitim timovima.

4. Podsticanje društvene integracije: zajednička osnova za grupe u nepovoljnom položaju

Ovo se fokusira na cilj projekta da olakša socijalnu integraciju i poboljša zapošljivost za grupe u nepovoljnom položaju. Ističe napore da se pronađe zajednički jezik među različitim grupama kako bi se osigurala njihova uspešna integracija na tržište rada.

5. Empatija i jednakost za migrantkinje: preporuke za vlasti

Ovo se usredsređuje na konkretnu preporuku za rad sa migrantkinjama. Naglašava potrebu da vlasti primenjuju principe empatije i pravičnosti, uzimajući u obzir i ranjivost migranta i vredan doprinos koji ovi pojedinci mogu dati radnoj snazi.

Imajući u vidu da su tržišta rada u kontinuiranom razvoju i dinamičnom procesu, trenutna situacija, u pogledu obuke i usklađivanja poslova, nije ažurna, s obzirom na instrumente koji pojedinac ima i zahteve na tržištu. Drugi aspekt koji treba uzeti u obzir su multigeneracijska i multikulturalna okruženja koja sada postoje. Aspekt kulturne inteligencije se ne uzima u obzir prilikom integracije novog člana u tim ili čak u procesima izgradnje tima. VICTORUPESI, pored prava i obaveza sa pravne tačke gledišta, obezbeđuje instrumente i alate za upravljanje raznovrsnošću na radnom mestu. Kada smo razvijali ovaj projekat, nastojali smo da uključimo što više ugroženih grupa i pronađemo zajednički jezik kako bismo olakšali proces društvene integracije i povećali nivo zapošljivosti. Kao rezultat toga, preporuka iz perspektive rada sa migrantkinjama je da vlasti primenjuju empatiju na ranjivost (da niste u svom kontekstu, da ste migrant), ali da istovremeno primenjuju principe pravičnosti, uzimajući u obzir lične potrebe i dodatnu vrednost koju osoba može doneti.

ŠPANIJA – DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

- poboljšati zapošljivost dugotrajno netaposlenih lica (DNL)

1. Promovisanje jednakih mogućnosti: programi podrške za obuku i zapošljavanje

Podržiti programe, projekte i aktivnosti za promovisanje jednakih mogućnosti i nediskriminacije u pristupu obuci i zapošljavanju. Podizanje svesti i sprovođenje mera protiv diskriminacije na tržištu rada može pomoći da se izjednače uslovi za DNL, obezbeđujući da ne budu isključeni na osnovu starosti, pola, kulturnog porekla ili drugih faktora.

2. Preventivni pristupi nezaposlenosti: individualizovana pažnja za zapošljivost

Usvojiti preventivni pristup nezaposlenosti, posebno dugoročnoj, pružajući individualizovanu pažnju nezaposlenima kroz aktivne politike zapošljavanja koje poboljšavaju njihovu zapošljivost. Sprovođenje

aktivnih politika tržišta rada, kao što su usluge traženja posla, savetovanje o karijeri i programi mentorstva, može pomoći da se premosti jaz između onih koji traže posao i poslodavaca, povećavajući šanse za uspešnu reintegraciju na tržište rada.

3. Unapređenje radne integracije: mere za marginalizovane grupe

Osigurati adekvatne mere radne integracije usmerene na grupe sa najvećim poteškoćama u pristupu ili reintegraciji zaposlenju, posebno mladima, ženama, osobama sa invaliditetom, dugotrajno nezaposlenima, osobama starijim od 45 godina i migrantima.

4. Borba protiv strukturalne nezaposlenosti: ciljane i proaktivne strategije

- Obezbediti individualne smernice i mere podrške u pristupu programima obuke i zapošljavanja. Ulaganje u zapošljavanje i socijalne usluge koje posebno ciljaju na dugotrajno nezaposlene je ključno. Ove usluge bi trebalo da budu prilagođene da odgovore na jedinstvene izazove sa kojima se ova grupa suočava i da ponude sveobuhvatnu podršku tokom njihovog puta traženja posla. Pružanje psihosocijalne podrške i savetovanja osobama koje traže posao može pomoći u borbi protiv erozije veština, motivacije i samopouzdanja tokom dužih perioda nezaposlenosti. Rešavanje problema mentalnog zdravlja i dobrobiti može prekinuti začarani krug dugotrajne nezaposlenosti koji negativno utiče na pojedince.
- Omogućiti nezaposlenima priliku za obuku kako bi poboljšali ili ažurirali svoje veštine i sprečili zastarelost veština na tržištu rada koji se menja. Pružanje pristupa relevantnim informacijama i mogućnostima obuke može pomoći DNL-ima da steknu veštine potrebne na trenutnom tržištu rada. Programi dokvalifikacije i prekvalifikacije treba da budu prilagođeni specifičnim potrebama ciljane grupe kako bi se poboljšala njihova zapošljivost.
- Podržati podsticaje kompanijama da sprovode programe zasnovane na radu, zapošljavaju radnike iz grupa u nepovoljnom položaju i promovišu mere raznolikosti na radnom mestu. Podsticanje ulaganja u otvaranje novih radnih mesta i promocija tržišta rada koji reaguje može stvoriti više mogućnosti za DNL. Podsticanje preduzeća da zapošljavaju i podržavaju ovu populaciju može dovesti do smanjenja dugoročne stope nezaposlenosti.

SLOVENIJA – OSOBE SA INVALIDITETOM

1. Osnaživanje ugroženih grupa: apostrofirati stručne obuke za odrasle sa intelektualnim invaliditetom i problemima mentalnog zdravlja

Odrasle osobe sa intelektualnim teškoćama i problemima mentalnog zdravlja jedna su od najranjivijih ciljnih grupa kada je u pitanju prekvalifikacija u struku i zapošljavanje. Uključivanje na tržište rada predstavlja jedan od najvažnijih preduslova za samostalan život i uključivanje u šire društveno okruženje. U tom smislu, stručno osposobljavanje je povezano sa oblastima za odrasle i oba sektora treba da teže da se što više dopunjuju. Fokus je na jačanju potencijala saradnje između stručnog osposobljavanja i sektora usluga za odrasle, naglašavajući važnost zajedničkog rada kako bi se maksimizirale mogućnosti i ishodi za pojedince sa intelektualnim invaliditetom i problemima mentalnog zdravlja.

2. Ka sveobuhvatnoj podršci: podsticanje sinergije između stručnog osposobljavanja i usluga za odrasle

Značajno je težiti povezivanju tačaka u pogledu međuzavisnosti stručnog osposobljavanja i usluga za odrasle, imajući u vidu značaj nastojanja da se komplementarni i koordinirani naponi između sektora stručnog osposobljavanja i usluga za odrasle obezbede sveobuhvatna podrška osobama sa invaliditetom.

Ovo naglašava međusobnu povezanost između stručne obuke i sektora usluga za odrasle, naglašavajući potrebu za saradnjom i uzajamnom podrškom kako bi se poboljšali rezultati za pojedince u ovim oblastima.

3. Obrazovanje za kohezivnu i otpornu Evropu: povezivanje stručne obuke i evropskog obrazovnog prostora

Ovo razmatra vezu između stručnog osposobljavanja i ciljeva navedenih u rezoluciji Saveta EU, naglašavajući važnost obrazovanja i obuke za društveni i ekonomski razvoj. U Rezoluciji Saveta Evropske unije o strateškom okviru za evropsku saradnju u obrazovanju i obuci ka Evropskom obrazovnom prostoru i šire (2021-2030), ističe se da „Obrazovanje i obuka imaju vitalnu ulogu kada je u pitanju oblikovanje budućnosti Evrope, u trenutku kada je imperativ da njeno društvo i privreda postanu kohezivniji, inkluzivniji, digitalni, održivi, zeleni i otporniji, i da građani pronađu lično ispunjenje i blagostanje, da budu spremni da se prilagode i nastupe na tržištu rada koji se menja i da se angažuje u aktivnom i odgovornom građanstvu.”

(<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>)

4. Holistički pristup: integrisanje različitih obrazovnih formata za poboljšano učenje

Holistički pristup između različitih formata obrazovanja/obuke/učenja i digitalnih okruženja smatra se važnim. Ovo naglašava potrebu za saradnjom i sinergijom između različitih formata obrazovanja, uključujući digitalna okruženja, kako bi se stvorilo sveobuhvatno iskustvo učenja.

5. Jačanje saradnje za praktično orijentisana okruženja: olakšavanje obuke i rehabilitacije

Imajući u vidu ovu ciljnu grupu, važno je ojačati saradnju između različitih sektora i na kraju usluga za obezbeđivanje funkcionalnog i praktično orijentisanog okruženja koje bi podstaklo obuku, rehabilitaciju i fleksibilne puteve za ponovni ulazak na tržište rada.

SRBIJA – ŽENE U RURALNIM OBLASTIMA

1. Premošćivanje digitalnog jaza: širenje tehnologije i pristupa internetu

Kreatori politike mogu podržati razvoj infrastrukture za povećanje pristupa tehnologiji i internetu u ruralnim područjima. Ovo može pomoći da se osigura da žene u ruralnim područjima imaju pristup resursima koji su im potrebni da razviju svoje IT veštine i traže mogućnosti zapošljavanja u vezi sa IT.

2. Prilagođena obuka za žene u ruralnim područjima: poboljšanje pristupačnosti i fleksibilnosti

Investirati u programe stručnog osposobljavanja koji su prilagođeni potrebama žena u ruralnim područjima i osigurati da budu pristupačni i fleksibilni. Kreatori politike mogu podržati razvoj takvih programa stručnog obrazovanja i obuke u ruralnim područjima. Ovi programi bi trebalo da budu dostupni lokalno i trebalo bi da obezbede obuku u oblastima koje su veoma tražene. Ovo naglašava važnost ulaganja u programe stručne obuke posebno osmišljene da zadovolje potrebe žena u ruralnim područjima, naglašavajući potrebu za pristupačnošću i fleksibilnošću u realizaciji programa.

3. Osnaživanje žena u ruralnim područjima: ulaganje u programe obuke fokusirane na IT

Obezbediti finansijska sredstva i resurse za podršku razvoju programa obuke usmerenih na IT za žene u ruralnim oblastima. Ovo naglašava značaj obezbeđivanja finansijskih sredstava i resursa za podršku razvoju programa obuke fokusiranih na IT veštine za žene u ruralnim oblastima.

4. Premošćivanje udaljenosti: korišćenje tehnologije za obuku u ruralnim područjima

Podsticati upotrebu tehnologije za pružanje resursa za obuku ženama u ruralnim područjima, osiguravajući im pristup visokokvalitetnim obrazovnim materijalima bez obzira na njihovu geografsku lokaciju.

5. Osnajivanje stručnog osposobljavanja: poboljšanje pristupa kroz finansijsku podršku

Kreatori politike mogu pružiti finansijsku podršku za programe stručne obuke, uključujući stipendije, zajmove i grantove. Ovo može pomoći da se osigura da žene u ruralnim područjima imaju pristup resursima koji su im potrebni da razviju svoje stručne veštine.

6. Izgradnja mreža podrške: mentorstvo i umrežavanje za žene u ruralnim područjima

Kreatori politike mogu stvoriti mogućnosti za mentorstvo i umrežavanje za žene u ruralnim područjima. Ovo može pomoći u povezivanju žena sa uzorima, mentorima i vršnjacima koji im mogu dati smernice i podršku u razvoju njihove karijere, uključujući i IT sektor.

7. Negovanje IT inovacija: podsticanje IT industrije u ruralnim oblastima

Ovo naglašava značaj promovisanja razvoja IT industrije u ruralnim područjima, a može uključivati pružanje podsticaja preduzećima da se lociraju u ruralnim područjima, stvaranje i podršku razvoju tehnoloških parkova ili inkubatora, kao i poreske olakšice za preduzeća koja se bave IT.

8. Negovanje preduzetništva: podsticanje razvoja malih preduzeća

Kreatori politike mogu podstaći razvoj malih preduzeća u ruralnim područjima, posebno onih koja koriste IT veštine. Ovo može uključivati pružanje podrške za obuku o preduzetništvu, inkubatore i finansijsku pomoć za podsticanje rasta startapova.

9. Otključavanje mogućnosti: karijerno savetovanje i zapošljavanje žena na selu

Promovisati savetovanje o karijeri i usluge zapošljavanja kako bi se pomoglo ženama u ruralnim oblastima da identifikuju i traže mogućnosti zapošljavanja koje su u skladu sa njihovim veštinama i interesovanjima.

Poglavlje V – Mapiranje zainteresovanih strana

Neophodno je saradivati sa lokalnim zainteresovanim stranama kako bi se obezbedio kontinuitet projekta. Takve zainteresovane strane mogu pomoći u pružanju stalne podrške, resursa i finansiranja za održavanje projekta nakon njegove početne faze implementacije. Angažovanjem lokalne zajednice, radom sa industrijskim udruženjima, tehnološkim kompanijama, nevladinim organizacijama, javnim institucijama i međusobno, pružaoci stručne obuke mogu bolje da usklade svoje programe sa potrebama radne snage i podrže uspeh ciljne grupe nezaposlenih pojedinaca. Koristeći ova partnerstva ili saradnju, pružaoci usluga obrazovanja odraslih mogu podržati uspeh ciljnih grupa i mogu pomoći da se povežu sa mogućnostima zapošljavanja nakon završetka obuke. Kada je u pitanju saradnja ili partnerstvo sa lokalnim institucijama, preduzećima i organizacijama u cilju podrške razvoju stručnih veština i mogućnosti zapošljavanja za ciljne grupe, postoji nekoliko opcija koje treba razmotriti. Evo nekih predloga:

Privredne komore mogu biti vredni partneri, jer mogu pomoći u povezivanju sa lokalnim preduzećima i organizacijama. Često imaju razvijene mreže kompanija i mogu pomoći u olakšavanju partnerstava i saradnje.

Organizacije lokalne zajednice kao što su verske organizacije, centri za karijeru, društveni centri i omladinske organizacije mogu pomoći da se identifikuju i angažuju nezaposleni pojedinci u zajednici. Ove organizacije mogu pomoći u širenju svesti o ponuđenim uslugama i programima obuke i podstaći učešće.

Neprofitne organizacije (NVO) se često fokusiraju na razvoj zajednice i mogu biti u mogućnosti da obezbede resurse i podršku. One takođe mogu pomoći u nastojanjima da se dopre do znanja i regrutacije, pomažući da se povežu pružaoci usluga stručnog obrazovanja sa ciljnim grupama koje bi mogle imati koristi od programa obuke ili pomažu u povezivanju ciljnih grupa sa mogućnostima zapošljavanja.

Vladine agencije mogu biti vredni partneri i biti u mogućnosti da obezbede finansijska sredstva ili druge resurse za podršku programima obuke i mogu pomoći u povezivanju pružalaca stručnog obrazovanja sa lokalnim preduzećima i organizacijama. Ove agencije takođe mogu pružiti informacije o mogućnostima finansiranja i drugim resursima.

⇒ Radite sa lokalnim vladinim agencijama kao što su centri za zapošljavanje, službe za rad i socijalne službe kako biste pomogli u povezivanju nezaposlenih lica sa uslugama obuke i podrške

Javne institucije, kao što su istraživački instituti, mogu da sarađuju sa pružaocima stručnog obrazovanja kako bi razvili nove programe obuke i identifikovali nove mogućnosti za ciljne grupe.

Obrazovne institucije, kao što su stručne škole, univerziteti ili fakulteti u zajednici, mogu imati programe ili resurse koji se mogu iskoristiti za podršku razvoju stručnih veština, uključujući IT veštine. Udružite se sa njima kako biste ponudili programe obuke i aktivnosti usmeravanja. Ove institucije takođe mogu da obezbede resurse i podršku kako bi pomogli pojedincima da steknu veštine i znanja potrebna za zapošljavanje.

Tehnološke kompanije mogu da obezbede resurse i stručnost za podršku razvoju programa obuke IT veština. Oni takođe mogu da obezbede pristup tehnologiji, kao što su hardver i softver, za podršku pružanju obuke.

Industrijska udruženja u cilju usklađivanja programa obuke sa potrebama industrije, a takođe mogu da obezbede pristup resursima kao što su programi mentorstva, mogućnosti posmatranja na poslu i stažiranja.

Javno-privatna partnerstva mogu pomoći u okupljanju resursa i stručnosti više zainteresovanih strana kako bi se podržao razvoj stručnih veština za ciljne grupe. Ova partnerstva, između ostalog, mogu uključiti vladine agencije, industrijska udruženja, tehnološke kompanije i nevladine organizacije.

Lokalni poslodavci (razmotrite direktno partnerstvo); ovo može obuhvatiti različite kompanije, uključujući industrije povezane sa IT. Provajderi obrazovanja odraslih mogu da rade sa poslodavcima kako bi razvili programe obuke koji zadovoljavaju njihove potrebe za radnom snagom i mogu pomoći da se olakša zapošljavanje nakon završetka obuke.

ŠVEDSKA – MIGRANTKINJE

VICTORUPESI obuka bi mogla da bude od pomoći agencijama za nezaposlene u svakoj zemlji, jer radi sa širokim spektrom različitih grupa u nepovoljnom položaju, uspevajući da pokrije perspektivu potreba društvenih, ekonomskih, obrazovnih, mentalnih i fizičkih razlika, što je zajednički temelj za definisanje ljudi u rizik od socijalne isključenosti.

U našoj zemlji (Švedska), pored lokalnih vlasti, kompanije bi mogle da koriste VICTORUPESI komponentu upravljanja raznolikošću kako bi bolje razumele kako da se nose sa društvenom integracijom migrantkinja, izvlačeći ih iz razmišljanja da su društvene korisnice u članove koji doprinose i aktivne građane, unoseći svoja znanja i veštine koje mogu da obogate kompaniju i radno okruženje, u praksi, a ne samo na papiru.

ŠPANIJA – DUGOTRAJNO NEZAPOSLENI

FETICO je duboko uključen u aktivaciju tržišta rada u Španiji. Akreditovani smo kao Agencija za zapošljavanje od strane španske javne službe za zapošljavanje. To znači da saradujemo sa Nacionalnom službom za zapošljavanje u aktivnostima zapošljavanja nezaposlenih lica na tržištu rada. Razvijeni materijali biće primenjeni u našim programima inkluzije zapošljavanja i aktivnostima obuke na nacionalnom i evropskom nivou.

Rezultate projekta širimo među našim zainteresovanim stranama: pružaocima obuke, kompanijama, nevladinim organizacijama i privatnim/javnim organizacijama koje rade u oblasti obuke i zapošljavanja ranjivih grupa.

- Fetico ima sporazume o saradnji sa nekim nevladinim organizacijama kao što su Crveni krst ili Red-Acoge za promovisanje radne integracije ranjivih grupa.
- Fetico učestvuje zajedno sa drugim sindikatima i nevladinim organizacijama u radnoj grupi „Projekta Sensibiliza: podizanje svesti o kulturnoj raznolikosti u radnim sredinama“. Ova radna grupa je mesto susreta i razmene ideja, vizija i predloga o pitanjima koja se odnose na različitost, inkluziju i jednake mogućnosti u radnom okruženju, sa posebnim osvrtom na potrebu promovisanja pristupa zapošljavanju za osobe koje pripadaju ranjivim grupama i borbu protiv diskriminacije.
- Fetico je takođe član Španske povelje različitosti, što jača njihovu posvećenost ljudima u radnom okruženju, obećavajući da će promovisati različitost i inkluziju na radnom mestu među kompanijama u kojima je naš sindikat zastupljen.

RUMUNIJA – LJUDI U ZATVORU SA LAKŠIM KAZNAMA

Materijal razvijen u okviru projekta može se koristiti u svim kazneno-popravnim ustanovama u Rumuniji jer je zasnovan na stvarnim radnim situacijama koje postoje u zatvoru. Aktivnosti i načini rada sa osuđenim licima mogu se unaprediti i prilagoditi svakoj ustanovi, ali mogu biti osnova stalnog procesa učenja zatvorenika.

SLOVENIJA – OSOBE SA INVALIDITETOM

Iz perspektive naše ciljne grupe, razvijeni materijal bi se mogao primeniti na bilo koju vrstu programa socijalne inkluzije i usluga zapošljavanja/profesionalne rehabilitacije. Ovo se odnosi na organizacije koje su aktivne kao javne ili privatne organizacije, međutim, obuku uvek treba prilagoditi radnim procedurama i putevima koji su uspostavljeni za merenje kvaliteta u okviru pružanja pratećih usluga i uz jasan dogovor između pružaoca obuke i korisnika obuke.

Strategija za izgradnju partnerskih odnosa između privrednih subjekata i partnera na projektu

Izgradnja partnerstva između poslovnih subjekata i projektnih partnera je ključna za uspeh projekta i može pomoći da se osigura dugoročna održivost ishoda projekta. U tom smislu, preporučuje se partnerstvo sa lokalnim poslodavcima kako bi se razvile mogućnosti za zapošljavanje i pomoglo pojedincima da steknu radno iskustvo kroz stažiranje, naukovanje i posmatranje na radnom mestu. Lokalni poslodavci takođe mogu pružiti dragocen uvid u veštine i znanja potrebna za poslove u toj oblasti, što može pomoći u vođenju programa obuke. Ovo zahteva stvaranje obostrano korisnih odnosa koji unapređuju ciljeve uz zadovoljavanje potreba poslovnih subjekata, saradnički pristup i zajedničku posvećenost postizanju ciljeva.

Strategija izgradnje partnerstva između privrednih subjekata i projektnih partnera podrazumeva nekoliko koraka, uključujući:

Identifikovanje potencijalnih poslovnih partnera zainteresovanih za podršku ciljevima projekta: ovo bi moglo uključiti istraživanje kompanija koje posluju u relevantnim industrijama i imaju iskustvo podrške društvenim inicijativama i razvojnim inicijativama zajednice.

Razvijanje predloga za partnerstvo koji ocrtava prednosti zajedničkog rada i kako će partnerstvo doprineti postizanju ciljeva: ovo treba da bude jasno, sažeto i ubedljivo, naglašavajući potencijalne koristi za obe strane.

Angažovanje sa potencijalnim partnerima i iniciranje diskusija oko predloženog partnerstva: ovo može uključivati slanje predloga relevantnim zainteresovanim stranama u okviru poslovne organizacije i dogovaranje sastanaka radi detaljnijeg razmatranja predloga.

Utvrđivanje uslova partnerstva (kada se obe strane slože): ovo može uključivati pregovore o obimu partnerstva, ulogama i odgovornostima svake strane i o očekivanim ishodima.

Izrada zajedničkog akcionog plana: treba da sadrži jasne vremenske okvire, prekretnice i ciljeve i da navede konkretne akcije i aktivnosti koje će biti preduzete da bi se postigli ciljevi partnerstva.

Praćenje i evaluacija napretka: da bi partnerstvo bilo uspešno, projektni partneri i poslovni subjekti treba da redovno prate i ocenjuju napredak u odnosu na zajednički akcioni plan. Ovo će pomoći u identifikaciji bilo kakvih problema ili izazova i omogućiti prilagođavanja po potrebi kako bi se osiguralo da partnerstvo daje željene rezultate.

Evo nekoliko primera aktivnosti koje bi mogle biti uključene u strategiju izgradnje partnerstva između privrednih subjekata i partnera na projektu:

Organizovanje događaja umrežavanja: koji okupljaju poslovne subjekte i projektne partnere kako bi stvorili prilike za umrežavanje, naučili o radu jedni drugih i istražili potencijalnu saradnju.

Održavanje zajedničkih obuka: razvijanje i održavanje zajedničkih obuka za ciljnu grupu, a koje bi mogle biti prilagođene specifičnim potrebama i zahtevima poslovnih subjekata. Ovo će stvoriti platformu za razmenu znanja i stručnosti.

Uspostavljanje mentorskog programa (za ciljnu grupu): koji uparuje učesnike sa iskusnim profesionalcima iz privrednih subjekata. Mentori mogu pružiti smernice, podršku i savete za karijeru.

Održavanje sajмова poslova ili karijera: gde ciljna grupa može da komunicira sa potencijalnim poslodavcima i sazna o dostupnim prilikama za posao. Ovo bi takođe mogla biti prilika za poslovne subjekte da pokažu svoje napore u društvenoj odgovornosti i privuku vrhunske talente.

Razvijanje programa stažiranja ili šegrtovanja sa poslovnim subjektima koji pružaju praktičnu obuku i radno iskustvo: ovo bi moglo pomoći ciljnoj grupi da stekne relevantne veštine i poveća svoju zapošljivost.

Saradnja na istraživačko-razvojn timer projektima relevantnim za poslovne subjekte i ciljnu grupu: ovo bi moglo omogućiti ciljnoj grupi da stekne dragoceno iskustvo i nauči nove veštine, istovremeno doprinoseći rastu poslovnih subjekata.

ZAKLJUČAK

U zaključku, VICTORUPESI projekat je razvio niz alata i implementirao aktivnosti koje su dizajnirane da unaprede stručne veštine osoba u nepovoljnom položaju i da im pomognu da se integrišu na tržište rada. Ovi alati i aktivnosti uključuju mapiranje postojećih praksi, sesije obuke od dva pilota sa komplementarnim izveštajem, digitalni komplet alata, komplet alata za upravljanje raznovrsnošću, metodološki vodič i smernice za održivost. Ovi alati i aktivnosti su inovativni, zasnovani na dokazima i dizajnirani da odgovore na jedinstvene potrebe i izazove sa kojima se suočavaju ciljne grupe projekta VICTORUPESI. Fokus projekta na održivost i dugoročni uticaj je za svaku pohvalu, a smernice održivosti su vredan resurs za organizacije i pojedince koji žele da nadograđuju uspehe projekta i obezbede da se njegov uticaj održi tokom vremena.

Konačno, održivost VICTORUPESI projekta i postignutih rezultata zavisice od posvećenosti i angažovanja svih uključenih partnerskih organizacija. Primenom smernica održivosti, partnerske organizacije mogu da obezbede da se aktivnosti i rezultati projekta nastave i nakon njihovog trajanja i da ciljna grupa ima koristi od održivih rešenja za socijalno-radno isključenje.

Dodatni materijali / dalje čitanje

UNECE (Maj 2022). Pristupi merenju socijalne isključenosti. Dostupno na:

<https://unece.org/statistics/publications/approaches-measuring-social-exclusion>

PhD Njoku Chimezie (2020). Особине личности наставника и њихова наставна ефикасност: важни фактори за успех ученика. (Teacher's personality traits and their teaching effectiveness: important factors for student's success.) European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences.

Dostupno na: <https://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2020/03/Full-Paper-TEACHER%E2%80%99S-PERSONALITY-TRAITS-AND-THEIR-TEACHING-EFFECTIVENESS-IMPORTANT-FACTORS.pdf>

Preporučeni film:

“El Lute: Run for Your Life” (“El Lute: trči za svoj život”) - za zatvorenike kao primer lične borbe za uspeh u životu. Dostupno na: https://en.wikipedia.org/wiki/El_Lute:_Run_for_Your_Life

Reference i literatura

Službeni list Evropske unije (26.02.2021). Rezolucija Saveta o strateškom okviru za evropsku saradnju u obrazovanju i obuci prema Evropskom obrazovnom prostoru i šire (2021-2030); (2021/C 66/01).

Preuzeto sa: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

Western Governors University (WGU): 10 jednostavnih principa učenja odraslih. Dostupno na: <https://www.wgu.edu/blog/adult-learning-theories-principles2004.html#openSubscriberModal>

Informacioni i komunikacioni sistem pismenosti (The Literacy Information and Communication System - LINCS); Promovisanje efikasnosti nastavnika: kompetencije nastavnika za obrazovanje odraslih. Dostupno na: <https://lincs.ed.gov/publications/te/competencies.pdf>